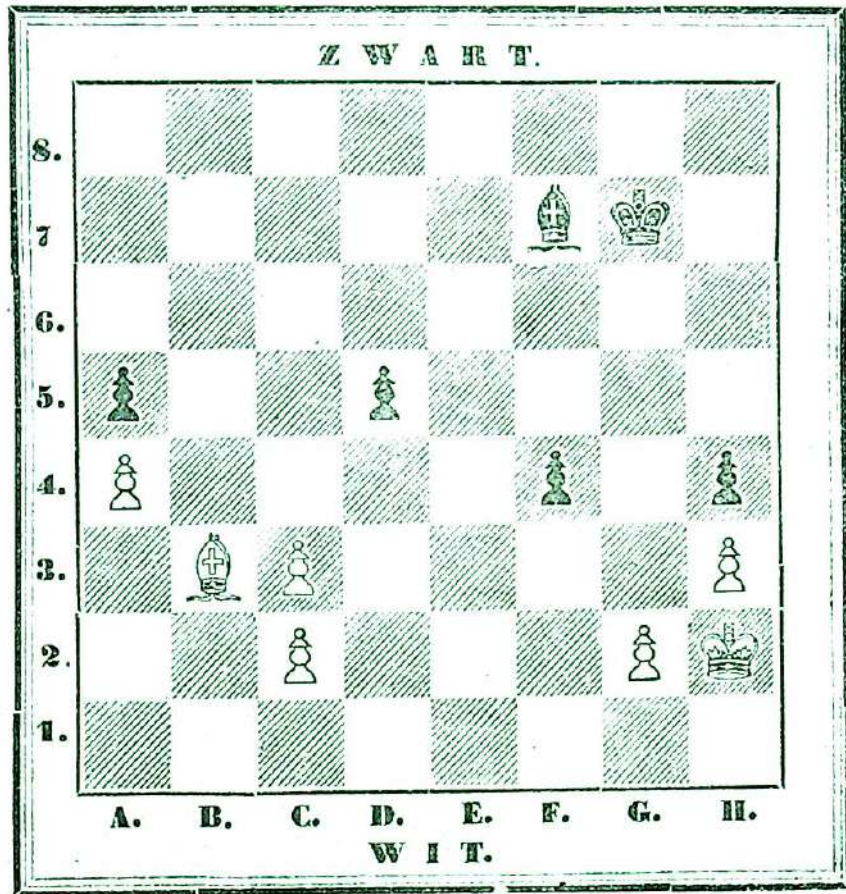

10221

Provinciaal Groninger Schaakbond.

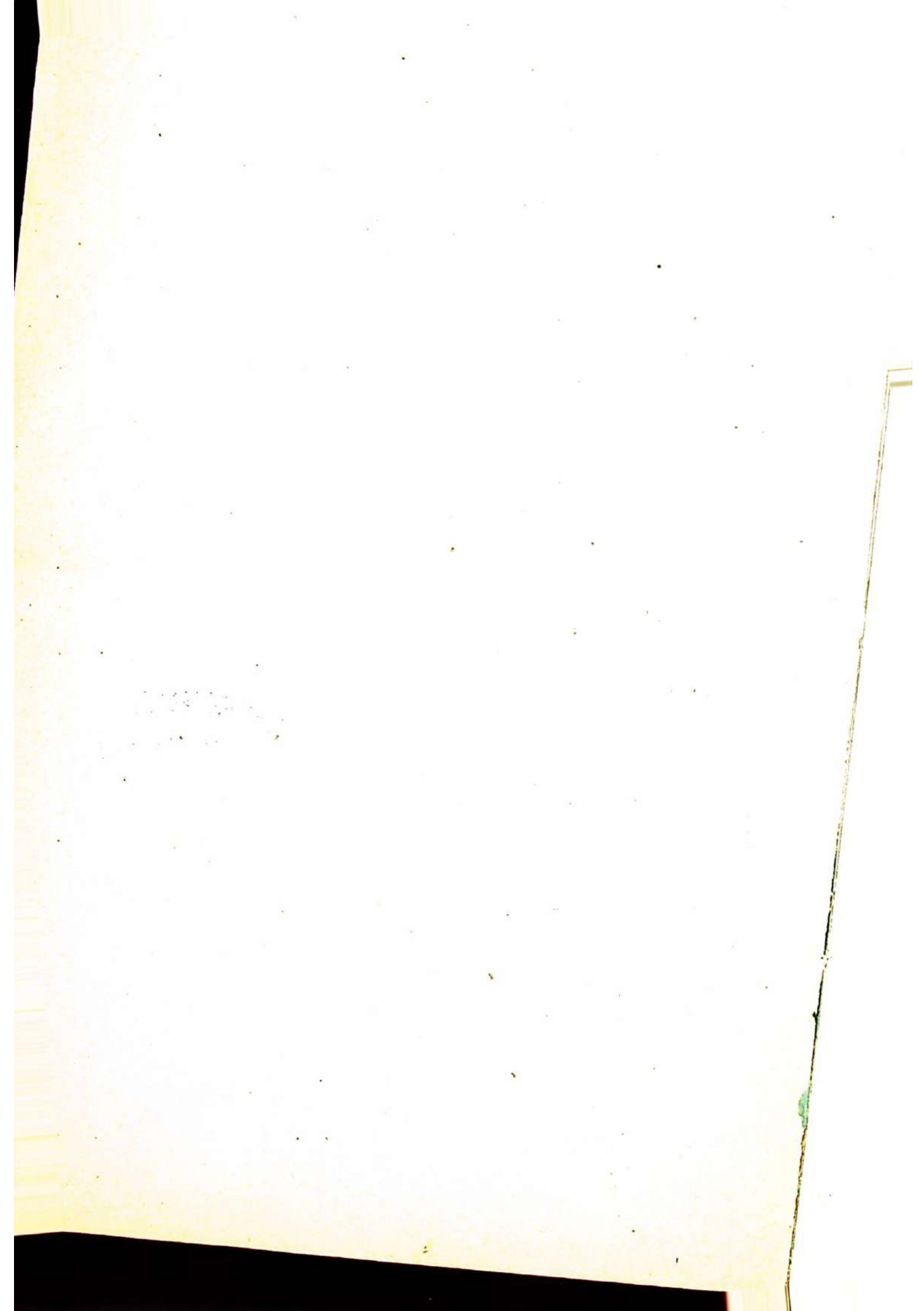

Tweede Jaargang.

1880.

Snepersdrukkerij van E. VERWER & Co. te Winschoten.

SCHAAKKALENDER

VAN HET

Provinciaal Groninger Schaakbond.

1880.

TWEEDE JAARGANG.

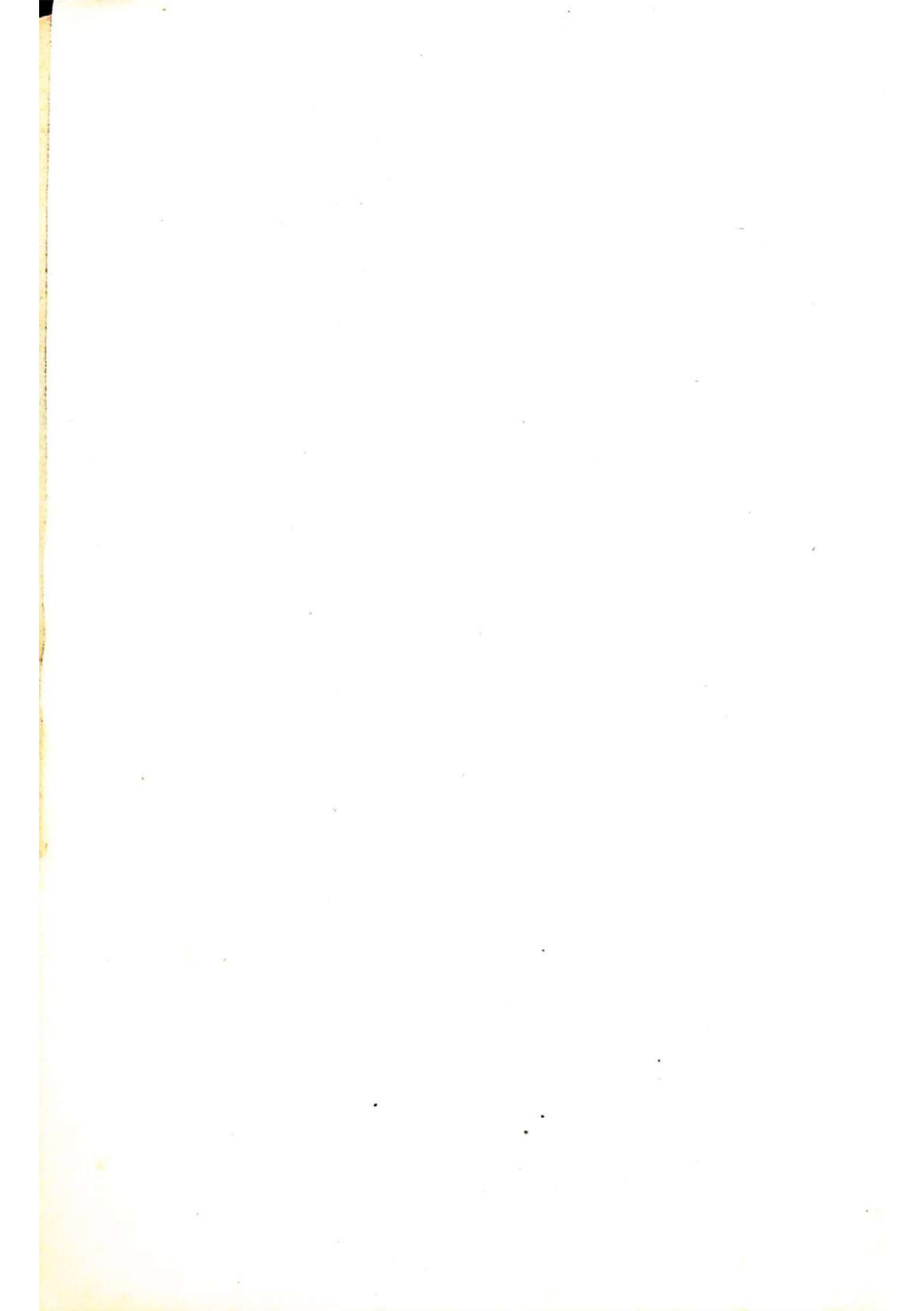

(Niet in den handel.)

TE WINSCHOTEN, BIJ
E. VERWER & Co.

LEDEN
VAN HET
Provinciaal Groninger Schaakbond
op 31 December 1879.

Appingadam.
W. N. C. Swaving.
N. Beerta.
A. Oppenheim.
Bellingwolde.
H. N. Addens, Jr., (4e prijs 1878.)
S. Brandt.
N. Dallinga.
Ezinge.
Ds. K. Onnekes.
Groningen.
M. Th. Arnold.
A. H. Becker.
F. M. Billroth.
Hk. Billroth.
T. Cornelissen.
C. L. Lürssen.
B. H. Van der Meer.
J. G. Meijer (4e prijs 1877, 5e prijs 1878.)
W. F. M. Meijer (5e prijs 1879)
H. Nienhuis.
S. G. Nijhof.
J. Ph. Runsink.
H. Schonebaum.
Johs. Tjepkema.
Krewerd.
R. K. Kuiper.

- Leek.*
M. Omta.
Meeden.
A. Van Delden.
D. R. Mansholt.
Nieuwe Schans.
G. Wirtjes.
Slochteren.
H. F. Deel.
Solwerd
Dr. U. P. Okken (3e prijs 1879.)
Termunten.
F. Toxopéus.
Termunterzijl.
S. Derksema.
Ulrum.
Ds. J. de Raadt Offerhaus.
Veendam.
Ds. C. P. de Groot , (1e prijs 1878, 2e prijs 1879.)
Vierhuizen.
Ds. H. Uden Masman , (1e prijs , 1877.)
Winschoten.
L. Benima, (2e prijs 1877, 2e prijs 1878, 1e prijs
1879.)
Dr. F. H. Coenen.
W. P. Cornelissen.
S. D. Detmers.
M. L. Dikema , (3e prijs 1878 , 4e prijs 1879.)
K. G. Groeneveld.
Ds. J. Van Konijnenburg.
D. Mulder , Jr.
J. Lubbers Mulder.
K. Goeman Pott.
C. A. L. Reinhardt.
Dr. T. Haakma Tresling.
A. Woldendorp.
L. W. Zuidema.

V

Winschoter-Zijl.
S. R. Dallinga.
Winsum.
Mr. S. M. S. de Ranitz.
't Zandt.
H. Visscher.
Zuidbroek.
L. Buringh.
K. Hagénus.
H. Verver, Jr.
Zuidhorn.
W. F. Van Nouhuys.

BESTUUR VAN HET BOND.

	Jaar v. aftreding,
Ds. J. Van Konijnenburg, president	1884.
W. F. M. Meijer, penningmeester	1882.
M. Dikema	1880.
Ds. C. P. de Groot	1883.
A. H. Becker, secretaris	1881.

REDACTIE voor 1879.

Ds. H. Uden Masman, president.
Dr. U. P. Okken.
M. Th. Arnold.
Ds. C. P. de Groot.
M. Dikema, secretaris.

VI

REDACTIE voor 1880.

Dr. T. Haakma Tresling, president.
 J. G. Meijer.
 W. F. Van Nouhuys.
 Ds. J. de Raadt Offerhaus.
 M. Dikema, Secretaris.

**Onvolledige lijst der in de provincie Groningen
 bestaande schaakgezelschappen.**

Baflo. (Schaakklub „Baflo.”)

J. Wiersum, president.		H. Addinga.
J. Van Ham, secr.		P. L. Tapper.
Br. Bruins, penningm.		D. M. Van Kampen
P. Venhuizen.		A. Kaspers.
J. Van Kampen.		J. D. Stol.
B. Bruins.		

N. Beerta.

A. Oppenheim, president		H. Middel.
J. ten Cate, secr.-penn.		W. Smith.
Th. Bouwman.		D Geertsema.
H. Hagénus.		

Bellingwolde.

De schaakklub te Bellingwolde schijnt overleden te zijn.

ten Boer.

Volgens schrijven van den Heer J. G. Sütherland bestond de Schaakklub uit de in den

VII

vorigen kalender genoemde leden, weshalve die klub toen ook is opgenomen, terwijl een later schrijven van den Heer T. Van Anken beweert, dat er geen klub bestaat.

Eenrum.

K. Luidens, president.		K. Glas.
J. Van Ikema, penn.		J. Vos.
P. Mulder, secr.		T. Glas.
H. Luidens.		B. de Jong.

Groningen. Schaakklub „Carré.”

Van dit besloten en zoo waar nog levend viermansklubje zijn de namen te vinden in den eersten jaargang (1878) van dezen kalender.

Schaakklub „Staunton.” (Opgericht 27 November 1871.)

A. H. Becker, president.		H. Schonebaum.
F. M. Billroth.		W. F. M. Meijer.
Hk. Billroth, penn.		F. Bruins.
M. Th. Arnold, commiss.		C. Fokkens.
Johs. Tjepkema.		A. S. H. Hesse.
J. G. Meijer.		G. H. Addens.
H. Nienhuis.		E. IJpes.
S. G. Nijhof.		H. Cohen.
J. Schuring		J. Ph. Runsink, secr.
L. C. Lürssen.		

Van September tot April vergadert de klub geregeld iederen Maandag, 's avonds 8 uur.

Van Mei tot Augustus twee maal per maand en wel: 10 en 24 Mei, 14 en 28 Juni, 12 en 26 Juli, 9 en 23 Augustus.

VIII

Lokaal: Het huis „De Beurs,” op de Vischmarkt.”

Op een in 1880 gehouden wedstrijd werden de prijzen behaald door de H.H. Addens, Arnold, J. G. Meijer en Becker.

De klub speelt 2 correspondentiepartijen met het schaakgezelschap te Huizum.

Studenten schaakgezelschap.

A. E. A. S. Sluyterman,	} Bestuursleden.
H. G. Pluim,	
L. J. Toxopéus.	

Meeden. (Schaakklub „Anderssen.”)

D. R. Mansholt, presid.	H. Detmers.
J. Evers, vice-presid.	P. Bouman.
H. Muller, penningm.	S. Edzes.
A. Van Delden, secr.	A. Vrind.
H. Dijkhuizen, vice-secr.	R. Schierbeek.
H. Nanninga.	P. Smid.

Ubrum. (Schaakklub „Voorwaarts.”)

Ds. J. de Raadt Offerhaus	H. W. Tebbens.
L. H. Dijkhuis.	Ds. H. Uden Masman, te Vierhuizen.

IX

Winschoten. (Schaakklub „Van der Linde”
opgericht 4 October 1874.)

Dr. A. Van der Linde, opperbibliothecaris der
K.K. landsbibliotheek te Wiesbaden.
Eerelid en peter.

Dr. T. Haakma Tresling, president.

M. L. Dikema, secr.-penningm.

L. W. Zuidema.

G. Wirtjes, N. Schans.

J. L. Mulder.

C. A. L. Reinhardt.

Dr. A. Busscher.

J. F. A. Aug. Later, buitengewoon lid, Deventer.

K. G. Groeneveld.

E. L. Coolhaas Van der Woude.

W. P. Cornelissen.

L. Benima, buitengewoon lid.

E. Van Kregten.

K. Goeman Pott.

A. Woldendorp.

D. Mulder, Jr.

B. D. Buningh.

A. Oppenheim, Beerta.

G. Bouricius, N. Pekela.

Ds. J. Van Konijnenburg, bibliothecaris.

S. R. Dallinga, Winschoter-Zijl.

J. Van Ham, Blijham.

H. Ilpsema Vinckers.

Dr. F. H. Coenen.

W. Meijer.

A. H. van Deventer.

S. D. Detmers.

J. H. Kiewiet.

Sedert het verschijnen van den vorigen kalender hebben er nog al eenige veranderingen plaats gegrepen in de klub „V. d. Linde.” Het

medelid D. Ouwersloot ontviel ons door den dood. De Heer J. J. Cannegieter werd als burgemeester verplaatst naar Ferwerderadeel. De Heer H. J. W. Booms, ontvanger der directe belastingen te Bellingwolde vertrok eveneens. Volgens art. 7, a, onzer statuten werden de Heeren Mulder buitengewoon lid. Verder vertrok nog de Heer T. G. Meijer, commies ter Posterijen alhier.

De boekerij vermeerderde in het afgelopen jaar én door aankoop én door schenking met eenige werken.

Als bibliothecaris trad op de Heer Ds. J. Van Konijnenburg.

De schaakklub vergadert iederen Woensdag, 's avonds 7 uur in het lokaal „de Harmonie.” Vrije introductie voor vreemdelingen.

Op twee sedert 't verschijnen van den vorigen jaargang gehouden wedstrijden werden overwinnaars:

Op den eersten: Benima, Ouwersloot, Dikema, Zuidema, Woldendorp,
en op den tweeden, die volgens de toen bestaande klassenindeeling werd gehouden: Dikema, Woldendorp, Benima, Tresling en Konijnenburg.

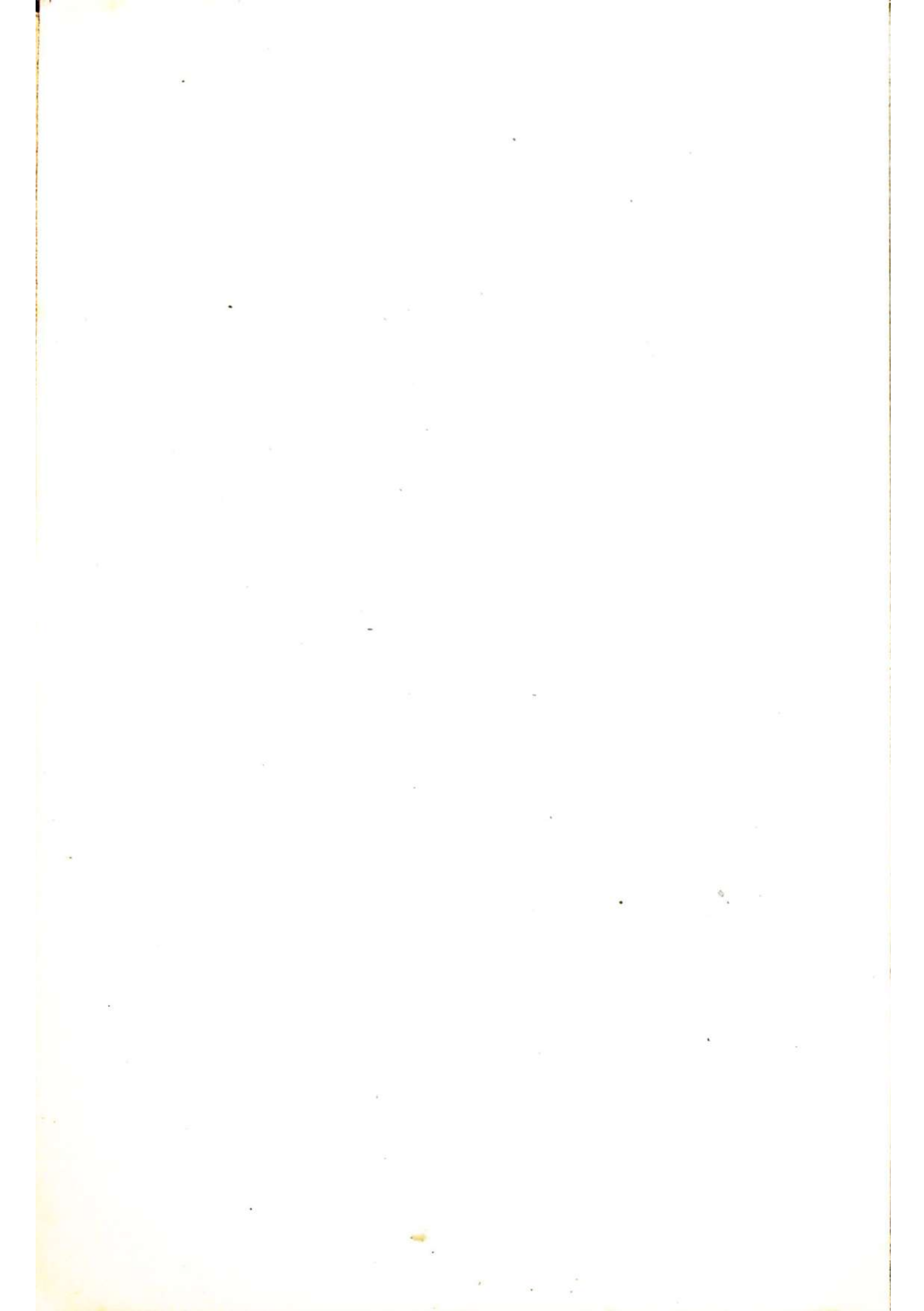
Zuidbroek.

H. Verver, Jr., presid.	C. Geertsema.
H. Buringh, secr.-penn.	L. P. Geertsema.
L. Buringh.	K. Hagénus.
H. Bultema.	H. Zijlker.

NB. Van den eersten jaargang (1878) van dezen kalender zijn nog enkele exemplaren te verkrijgen bij den president of secretaris der redactie.

INLEIDING.

In 't nieuwe jaar nieuw geluk . . in alles , ook in 't schaakspel !

Dat moest ons eerst van 't hart , nu wij ten tweeden male onzen kalender bij u introduceeren.

Ten tweeden male ! 't IJs der kennismaking is dus gebroken en hebben we ook al niet een schepel zout met elkander gegeten — volgens onze goede provinciale levenswijsheid het onmisbaar vereischte tot echte intimiteit — zooveel staat vast : wij zijn elkaar niet meer vreemd. Waarom het niet gezegd zooals het is : het schaakbord wekt snelvriendschap ? Stoot u niet aan dat woord. 't Is opperbest gemeend en heeft even goed recht van bestaan als *snelvuur* , *sneldicht* en 'k weet niet welke snelheden al meer. Daarom dan , een hartelijken handdruk aan u allen , die verre zijt en nabij en . . . een ernstig woordje daar te boven !

Naar ons zoo nu en dan ter oore komt neemt de schaakzin in ons gewest toe. *Hier* wordt een nieuw gezelschap opgericht , dat de behartiging van ons spel ten doel heeft , *daar* een wedstrijd gehouden , tot welks bijwoning alle liefhebbers worden uitgenoodigd — natuurlijk door middel van onze geprezenene „Provinciale” — bravo ! uitstekend ! maar , waarom treden er toch niet meer als leden toe tot ons Bond ?

„De kosten ?” — och kom ! gij kunt het ter nauwerood met een ernstig gezicht zeggen. „Moe-

der de vrouw?" (n.b. zij krijgt dit geschrijf toch niet onder het oog!) weet gij wat? Leer haar — wie kan het beter dan gij? — in een uur of wat uw spel kennen. Met eenige oefening brengt zij het allicht zoo ver, dat zij binnen den tooverkring van Caïssa komt, laat haar dan eens kijken hoe een Engelsche Miss tegen den grootmeester *Löwenthal* heeft gespeeld en 10 tegen 1, dat zij het is die u noopt lid te worden.

Hier hebt gij dat keurig partijtje :

Paard-gumbiet.

Miss	LÖWENTHAL.	Miss	LÖWENTHAL.
1. e2—e4	e7—e5	12. Pd5—f6!	Lg7+f6
2. f2—f4	e5+f4	13. e5+f6	Lf3—h5
3. Pg1—f3	g7—g5	14. Lc1+f4	Lh5—g6
4. Lf1—c4	Lf8—g7	15. Dd3—h3	Pe7—f5
5. K ( )	h7—h6	16. Lf4+g5	h6+g5
6. d2—d4	d7—d6	17. Rf1+f5	Pc6+d4
7. Pb1—c3	Pg8—e7	18. Dh3—h6	Pd4+f5
8. b2—b3?	Lc8—g4	19. Dh6+g6!	Kg8—h8
9. Pc3—d5	K ( )	20. Dg6—h5!	Kh8—g8
10. Dd1—d3	Pb8—c6	21. Dh5+g5!	Kg8—h8
11. e4—e5	Lg4+f3	22. Dg5+f5 en wint; (*)	

Als er eens zulk een meesteres onder onze Groninger dames gevouden werd, bij Polerio! wij maakten haar op staanden voet eerelid van ons Bond, maar verzochten haar tevens heel vriendelijk de oogen toch vooral stijf dicht te doen bij onzen onderlingen wedstrijd.

In allen ernst; „waarom treden er toch niet meer toe tot ons Bond? „We hebben er niet aan; we kunnen toch niet op de vergaderingen komen.” Hoort eens! wanneer er in elke plaats van eenige beteekenis enkele liefhebbers zich vereenigden tot een gezelschap en in het Bond hun verbindingspunt zochten, dan zouden die vergaderingen nu eens hier dan weder daar kunnen gehouden worden. Meer nog; de uit te loven prijzen

(*) Ontleend aan *Sissa* 1867 p. 142.

konden grooter zijn, den winnaars eenigermate schadeloosstelling worden verstrekt. Voorts kon men en het aantal wedstrijden vermeederen en ten deele altoos deze zoo inrichten dat ook minder geoeffenden kans van slagen hadden. Want dit is bij velen niet het minste bezwaar: „ik ken nog zoo bitter weinig.” Als gij er niet meer van leeren wilt, verbrand dan nwe stukken: want om er mee te schuiven, daartoe zijn ze te goed en begeef u tot kegel-, domino- of biljartspel. Maar als gij er wat van leeren wilt, neem dan plaats in onzen kring. Helpen zullen we u zooveel wij kunnen. Al te veel geneeren is ook volstrekt niet noodig. Voor ge dit boekje ten einde hebt, zult gij de welgegronde overtuiging erlangd hebben, dat de meest gevorderden onder ons nog luttel aanspraak maken kunnen op den maarschalksstaf. „’t Is om wanhopend te worden, zoo slecht hebben wij gespeeld” zei te Winschoten een strijdmakker tot mij en het antwoord was, dat van den ongelukkige.... een zucht!.... Maar daarover straks!

„Uw Gron. Bond” — werd mij eens voor de voeten geworpen — „bevordert het provincialisme.” Als ’t zoo was, dan zeide ik heden liever nog dan morgen het lidmaatschap op. Want provincialisme is bekrompenheid, uitsluiting, zelfzucht. Maar, zoo waar het schaakspel juist strekt tot verheffing van den geest boven lijnen en grenzen, zoo waar is het ook, dat ons provinciaal Groninger Bond niets minder bedoelt dan het aankweeken van den boozen geest der bekrompenheid. Wel verre van vijandig tegenover „den Nederlandschen Schaakbond” te staan, moet ons Bond daartoe de voorbereiding zijn. Het opgewekte schaakleven zal van zelf geestesgemeenschap zoeken ook buiten de enge grenzen van ons gewest. Met dringen en dwingen is hier niet aan te vangen. Veel, zoo niet alles moet aan den tijd worden overgelaten. Maar dat het een eigenaardig, een groot genot is voor schakers uit het Noorden, de Hollandsche broeders te ontmoet-

ten, daarvan mag schrijver dezes roemend en dankend gewagen. Zeker, het zou goed zijn als in ons gewest een of meer afdeelingen van het Vaderlandsch schaakbond ontstonden. Wij hadden dan kans de mannen van 't Zuiden op onze beurt eens hier te zien en... noch de bloei van ons provinciaal Bond, noch de ontwikkeling onzer schaakkrachten zou er te minder om zijn.

Maar — in plaats van heen te dwalen naar een schitterende toekomst — die wel lang nog zal behooren tot de vrome wenschen — willen we voet bij stuk houden en eens nagaan, wat er in het jaar onzes Heeren 1878 is voorgevallen met ons Prov. Gron. Schaakbond.

Het Bond telt het zeer bescheiden aantal van 47 leden. Een drietal vergaderingen werd gehouden; alle natuurlijk van het uiterste gewicht, schoon de een meer, de ander minder. *Staunton's* lokaal te Groningen ontving ons den 20sten Maart. Eene verkwikkelijke wetsherziening ging eene niet minder verkwikkelijke keuze van een bestuurslid vooraf. Immers — om alleen van het laatste te gewagen — de Heer *Uden Masman* moest aftreden en was krachtens de nog vigeerende wet niet herbiesbaar. In zijne plaats nam, na eene vergeefsche benoeming, uitgebracht op den Heer *Ds. J. de Raadt Offerhaus* van Ulrum, de Heer *Ds. C. P. de Groot* zitting.

Maar nòg kon men zich niet met een gerust geweten aan de genoegens van den onderlingen kamp overgeven. Het Bond heeft een jaarboekje; een jaarboekje moet geredigeerd; dus eene commissie van redactie dient benoemd. De keuze viel op de H.H. *Ds. H. Uden Masman*, *M. Ph. Arnold*, *Dr. U. P. Okken*. Het vereischte vijftal werd uit het bestuur aangevuld met de H.H. *Ds. C. P. de Groot* en *Dikema*.

Zoo waren we weder behoorlijk ingespannen en begroetten met moed en blijde, schoon stille verwachting den 25sten Juli. Winschoten was door het bestuur aangewezen als kampplaats. Op dan

naar Winschoten ten wedstrijd! Niet minder dan zestien mededingers hadden zich aangemeld. Dat getal sprak van groei en zelfvertrouwen, voorspelde een belangwekkenden strijd! Toch, als naar de meening van sommigen, die men anders niet onder de pessimisten pleegt te rekenen, gevraagd werd, dan is het oordeel verre van gunstig. Zonder iets af te willen dingen op den lof, die den overwinnaars toekomt, moet het gezegd worden: velen speelden beneden hun kracht. Aan 't lokaal noch aan de receptie heeft het gelegen. Van beide kan gerust getuigd worden dat zij uitstekend waren. Ook de hevige onweersbui, waarmee we nog in de hitte van den strijd verrast werden, heeft dat niet op haar rekening. Of het gemeenschappelĳk diner er wel zoo totaal onschuldig aan is, zou ik niet durven beslissen. Maar, waartoe meer! Een feit is het, dat de prijzen behaald werden door de H.H.: Ds. *C. P. de Groot*, *L. Benima*, *M. L. Dikema*, *H. N. Addens, Jr.* en *J. G. Meijer*.

Een feit is het ook, dat elk der aanwezigen — althans voor zoover men dit beoordeelen kon — geheel met het hartlijk woord van gelukwensching instemde, door Dr. *T. Haakma Tresling* gesproken en eindelijk een feit is het, dat verre weg de meesten na de officiële wedstrijd-partijen hun hart nog eens duchtig ophaalden aan vrije spelen. Als tornooien moeten dienen om de schaakvrienden bij elkander te brengen, niet minder dan om den schaakgeest te ontwikkelen, dan heeft de wedstrijd op 25 Juli zijn doel niet gemist. Voorts wat de club „Van der Linde” aangaat en de wijze waarop zij de deelnemers van verre en nabij heeft onthaald... van haar geldt het oude woord in zijn vollen zin: zij heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt omtrent het gemeenschappelĳk vaderland, in casu: het provinciaal Groninger Schaakbond.

Maar nog een schaakdagje wachtte ons. Trots 't buig weêr, dat een enkele liefhebber bijkans tot martelaar maakte; kwam op den 30. Sept. een aardig kompagnietje te Groningen in 't welbekende

huis „*de Beurs*” samen. Ja, zoo gaat het met ons schakers! Pas geveld, herrijzen we dadelijk uit ons graf en 't moet gezegd worden — op 't gevaar af dat iemand ons als van ter zijde herinnert aan het minder welriekende van eigen lof . . . de booze geest van kitteloorige gemelijkheid bleef buiten de zaal. Wij werden geslagen en wij sloegen . . . tot het nachtelijk uur ons het wijze woord van den prediker te binnen bracht: „er is een tijd van de steenen op te zetten en ook van een tijd van ze weg te bergen. (*)”

Met een groet en een handdruk, zoo gingen wij van elkander, zonder het wachtwoord te vergeten: „tot wederzien in een volgend jaar!”

Met dezen wensch hangen ook wij onzen tabberd als historieschrijvers voor dit maal aan den kapstok.

Vaartwel!

H. U. M.

(*) Niet geheel en al letterlijk vertaald!

De redactie gevoelt zich genoopt te verklaren, dat zij alle stukken, zoo slechts de inhoud haar goed voorkwam, meende *onveranderd* te moeten plaatsen.

Het opteekenen der partijen.

„'t Is een gruwelijke last!“ . . . . Ja, maar als 't nu eens bleek dat het opteekenen van partijen veel meer nut geeft dan onaangenaams. „Ik speel voor mijn plezier.“ Ik ook, amice! maar daarom doe ik het toch liefst zoo goed mogelijk! Waar genot geeft alleen goed spel. Een slecht gespeelde partij — ook als ik die win, hindert me.

„Alles goed, wel, maar ik teeken niet op!“

't Spijt me, maar, wilt *gij* u daartoe niet verledigen, dan misschien wel een ander. In elk geval, ik schrijf er een stukje over in ons jaarboekje. Aan de redactie . . . het al of niet opnemen daar van!

Daar is een vermoordend *langzaam* spelen. Ik kan 't me volkomen begrijpen, dat mannen — anders wel tegen hen opgewassen — met zorg een partij met *L. Paulsen* of *W. Steinitz* te gemoet zien. En zoo ken ik er ook wel onder onze Groninger schakers, die bij den eersten zet haast even lang schijnen te peinen als bij den laatsten.

Maar . . . daar is ook een vermoordend *vlug* schaken. 't Is om zenuwachtig, gejaagd te worden als men het met de slachtoffers dier kwaal te doen heeft. In geen enkel keerpunt der partij schijnt het hun er ook maar een oogenblik op aan te komen. Hun vingers jeuken naar het stuk, terwijl *gij* nog bezig zijt het uwe te verzetten.

En — als ik het zeggen mag — dan is dit het algemeen gebrek der beginnende liefhebbers.

Waarlijk! geen licht te tellen fout! Niet met kracht tegengegaan, verhindert zij u het ooit verder dan tot schaak-schuiven te brengen. De psyche

van het spel blijft u een verborgenheid. Neem aan het geneesmiddel, welks proefhoudende deugd schrijver dezes bij ervaring heeft: „*teeken uwe zetten op!*” Ik weet niet welke Engelsche dichter tevens wever was en toen men hem vroeg of zich die beide dingen behoorlijk lieten vereenigen, dat proza en poëzie, antwoordde hij, dat hij juist aan dat gedwongen machinale werk zijn geestkracht te danken had. Altoos voortbrengen vermag niemand; de geest eischt nu en dan een pauze. De geest ook van den schaker. Het machinale opteekenen dwingt ons terug te keeren tot den oogenblikkelijken werkelijken toestand van het spel. Vooral als de partij over het midden heen is, als — en bij hoevelen is dit niet het geval? — toenemende gejaagdheid het kalme nadenken bemoeilijkt; als de positiën elkander in onze verbeelding kruisen, de combinatiën steeds stouter afmetingen aannemen, is het zoo noodig een moment tot kalme te komen. Daartoe dwingt u het opteekenen.

Dan nog de zoo dikwijls gehoorde klacht: „ik weet niet of ik wel een haar beter speel dan vroeger!” En toch is 't voor ieder, onverschillig waarop hij zich toelegt, zal hij 't verder brengen, zoo hoog noodig daaromtrent in 't reine te komen. De overtuiging „ik vorder niet,” beneemt den moed en . . . men kent de spreuke: „moed verloren, 't al verloren.” Welnu! alweêr kom ik tot u met het panacé: „teeken op!” Later de partij voor u zelven nagespeeld, uw fout of die van uwen tegenstander opgezocht . . . dat geeft. En als gij eene verzameling hebt van door u gespeelde partijen en gij treedt in eene zorgvuklige, eerlijke vergelijking, — tien tegen een, dat gij zeggen zult: „ik ben wel degelijk vooruit gegaan!”

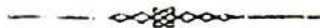
Wat het laatste aangaat? — Ge zoudt niet gelooven hoe spoedig gij aan dat opteekenen went. De eerste stap alleen kost moeite. 't Gaat later als van zelf. Mij bevalt het best, den zet dien ik doen wil op te teekenen, alvorens hem op 't bord te spelen. Een oogenblik na het noteeren, veroorloof ik mij

de weelde nog eens goed na te zien of ik mij ook verkijken zou. Is de zaak in orde, dan gaat de zet in zee; zoo niet dan wordt hij veranderd.

Eindelijk! Wat zou de redactie van het jaarboekje in haar nopjes zijn, als zij zoo eens naar hartelust mocht grasduinen in een overvloed van door onze schakers gespeelde partijen!

Zij heeft het moeilijk genoeg, de arme! willen we haar niet een handje helpen?

H. U. M.

**Beredeneerde partij uit den Internationalen
wedstrijd te Parijs, 24 Juni 1878.**

Zuckertort en *Bird* plaatsen zich tegenover elkaar, ze groeten even, maar spreken geen woord. „Wat zal ik hem eens opdisschen,” denkt *Zuckertort*, „kom frisch er op los, we kunnen altijd eens zien, waar hij heen wil 1) e2—e4. „Ja mannetje” denkt *Bird*, „verdiep je nu maar niet in gambieten, en dergelijke aardigheden, ik zal je daar dadelijk den pas voor afsnijden” 1) e7—e6. De Fransche opening denkt wit. Nu ook al geen zorg: twee velden zijn meer dan een.” 2) d2—d4. „Nu denkt die oolijkert allicht, dat ik het oude paadje langs zal gaan met d7—d5. Neen, *Zuckertort* ik zal nu eens een zet doen, waar je in deze omstandigheden nog nooit van gedroomd hebt. Nu, wat zeg je daar van? 2) b7—b6 „Welnu!” denkt *Zuckertort*, „daar krijg ik ook al geene grijze haren van. Ik zal zorgen amice, dat je looper, dien je op b7 wilt plaatsen, geen kwaad hoegenaamd uitvoert. 3) Lf1—d3. „Dat is eigenlijk buiten de gis,” denkt *Bird*, „ik had je graag een tempo afgewonnen, door 3) g1—f3, maar enfin, ik heb een Engelschen kop, en zet mijn plan door” 3) Lc8—b7 „Nu meent hij, dat ik g1—f3 zal spelen, waarop zwart met g8—f6 de kracht en het centrum zou krijgen. Ik zal hem voorkomen en speel, tegen de regels der angstvallige lui 4) Pg1—h3. „Dat raakt mij niet, ik zet mijn plan toch door” en *Bird* speelt 4) Pg8—f6. Meent hij nu waarlijk, dat ik den e-pion ga doorschuiven om voor zijn looper de lijn te openen? Neen, dat niet. Hij bedenkt zich even, zou hij ook na mijn 5) f2—f3, f6+e4, Dd8—h4! kunnen spelen? och neen, hoe kom ik er bij? Ph3—f2 zou immers het schaak opheffen, en tevens het punt e4 nogmaals verdedigen. Neen, die zwarte looper moet maar tegenover een muur van witte pionnen

geplaatst worden, 5) f2—f3, „voor ieder heb ik een pijl op mijn boog” denkt *Bird*, „ik zal je wel dwingen om het centrum op te geven, ik wil c7—c5 spelen, als hij dien neemt krijgt mijn looper, zijne volle kracht op den diagonaal”; dus: 5) c7—e5. „Ook al mis” denkt *Zuckertort*, „ik neem den pion niet, neem jij hem, „Simplex sigillum veri,” 6) c2—c3. „Ik zal je dwingen den pion te nemen” denkt *Bird*, 6) Pb8—c6. „Toch niet” en wit speelt 7) Lc1—e3, „Als dan de berg niet tot Mohammed wil komen, dan komt Mohammed tot den berg” 7) c5+d4. „Mijn centrum wil ik houden,” denkt wit 8) c3+d4. Nu zal ik hem eens een doodschrik op ’t lijf jagen, denkt zwart 8) Lf8—b4! schaak! roept hij zoo luid, dat Prof. *Andersen*, die juist in een partij met *Winawer* verdiept is, met zijn gewoon kinnebakknarsen ophoudt, en door de zaal ziet, of er soms een ongeluk gebeurd is. — Zoo’n onbeduidenden zet had ik nu van hem toch niet verwacht, denkt *Zuckertort*. Had hij den pion g7—g6 gespeeld, om ook dien anderen looper op g7 en dus op de diagonaal h8—a1 te plaatsen, dan had ik het kunnen begrijpen, maar dit is slechts een beuzelachtige zet. 9) Pb1—c3. „Ik moet lucht hebben” denkt *Bird*; komaan 9) d7—d5. „Daar wou ’k je net hebben vriendje” lacht *Z.*, „nu zal ik dien looper op b7 voor goed een bril op zijn neus zetten, waardoor hij tegen mijne pionnen phalanx kan kijken, en vooreerst althans geen kwaad meer kan doen” 10) e4—e5. „Nu” denkt *Bird* „verspeel ik niet alleen een tempo, maar ik moet ook weer met dat paard van f6 terug, want vooruit kan het niet; Pf6—h5 spelende zou mijn ruiters door g2—g4 verloren gaan, dus maar terug, 10) Pf6—d7.” „Nu kan ik profiteeren van dat tempoverlies van zwart en een aanval openen voor mijn Dame en tevens mijn e-pion voor elken mogelijken aanval versterken, dus f3—f4. „Zoude wit dadelijk met de Dame willen invallen; wacht ik zal daar een schotje voor steken, zoo redeneert zwart, om na den roch op c8 gebracht

te hebben het weerlooze paard c3 aan te vallen. dus Pc6—e7. „Ik moet de kat eens uit den boom zien, en maar voorloopig beginnen mijn koning, waar het spel toch om draait, in zekerheid te brengen, daarom speelt wit 12) Rocheert. „Wat nu?” denkt *Bird*. „Als ik dat paard c3 laat loopen is hij laag genoeg, om het van e2 en g3 naar mijn koningsvleugel te laten draven, en ik begeer aan dien hoek geen vreemd volk meer, want naar de Dame zijde rocheeren is voor mij wegens de opene c-lijn niet raadzaam, ik moet dus op den duur naar de koningszijde. Ik pik dat paard maar weg, dan heb ik er geen last meer van en ik heb juist een tempo noodig om de witte dame te beletten, zich op h5 te plaatsen. 12) Lb4+c3. Wit heeft niets beters te doen dan 13) b2+c3 en zwart 13) g7—g6. Wit zucht eens, „wat nu?” Er is nog hoegenaamd niets te doen. Ik bederf althans niets aan mijn spel, als ik de witte dam eens beweeg, dan geeft zwart zich misschien alle mogelijke moeite, de beteekenis van dien zet te vatten. Dat is hem juist onmogelijk, wijl er geene beteekenis achter schuilt, hij merkt niet, dat ik op den loer lig, dus 15) d1—e2! Wat zou wit willen, 'k begrijp er niets van. Ah! ik vat hem, met den witten pion c3 vooruit, om zijn centrum te versterken. Ik zal hem vóór zijn. 14) Ra8—c8. Nu is het nog eens weer duidelijk wat te doen, en wit zet 14) Ra1—c1. Die wig d3—e2—f1 wil ik stuk breken, denkt zwart, en tevens pion c3 nog eens weer aantasten, dus nu de roch ontwikkeld is, het paard op b8 gebracht, dan de roch een veld vooruit, door de dam verdubbeld aanvallende c3. 15) Pd7—b8. „Lieve vriend! ik vat je bedoeling, je wilt uit je kooi ontsnappen, mijn damvleugel onttrekken? gelijk de Duitschers de Denen bij de Dannewerken het wilden doen. Maar *Meza* was loozer dan *Mac Mahon* bij Sedan, hij trok terug, zoo doe ik ook, 16) Rf1—f2. „Ik ga lijnrecht op mijn doel af” denkt *Bird* 16) Rc8—c7 „Juist op tijd; amice! om den pion c3 te dekken en te re-

tireeren, ja wel, alsof ik zou toelaten, dat mijn witte looper tegen dien doer niet van jou ingeruild werd, neen, dat lijntje van b1 tot f5 moet hij bezet houden, dus mijn aangewezen zet is: 17) Le3—d2 „Ziedaar dan,” denkt *Bird*, „hoe smaakt die taart.” 17) Dd8—c8 „Och vriend! ik heb weinig eetlust, mijn dam maakt eerst eene wandeling; ik ga het vijandelijk terrein eens verkennen; dat stuk moet buiten de vestingwerken gebracht worden, wie weet of er niet spoedig een vruchtbaar bombardement op volgt. Ik zie wat, maar wil het mij zelf nog niet bekennen, eerst opgelet waar zwart heen wil. 18) De2—g4. „Wat wil die snuggere bol daar, naar mijne pionnen kijken? Enfin hij doet mij daar niets, ik zet de zaak door, op a6 heeft mijn looper toch ook meer kracht dan op b7, dus 18) Lb7—a6. Als ik hem nu, laat me eens zien, als ik hem nu eens in den val kon laten loopen! 't Zou de natuurlijkste zet zijn, om a6 te nemen, of d3—b1 te spelen om tevens a2 te beschermen, en daarna c1 open lijn te laten. Nemen wil ik niet, want die zwarte dam viel dan licht van a6 in mijn spel Dus terug. Als ik het nu eens waagde hem op c2 te plaatsen, 't is wel een beetje in 't oog vallend, maar zwart is heet gebakerd, en wil pionnetje d4 misschien graag verdienen, en daar zit eene alleraardigste combinatie in, juist genoeg voor *Bird* om er aan te sterven. Laat een zien 19) $\frac{Ld3-c2}{Pb8-c6}$

20) $\frac{Dg4-g5}{Pc6-d4}$ 21) $\frac{c3+d4}{Rc7+c2}$ 22) $\frac{Rc1+c2}{Dc8+c2}$ 23.
 $\frac{Dg5+e7!}{Ke8+e7}$ 24) $\frac{Ld2-b4!}{}$ Zwart is een stuk onverschillig.

achter. „Kom, we kunnen 't wagen. 19) Ld3—c2.” c2? denkt *Bird*, waarom niet b1? Zou hij schaak willen geven op a4, in de hoop, dat ik pion b6 vooruit zal brengen, om voor de tweede keer mijn looper in te sluiten. Dat is toch te gek, speel ik dadelijk 19) b8—c6, dan kan hij geen schaak geven

en hij moet oppassen, of hij verliest pion d4. O! dat zal het zijn, hij ziet geen kans pion d4 te behouden; stond nu de looper op b1, dan kon pion c3, d4 niet nemen b.v. 19) $\frac{Ld3-b1}{b8-c6}$ 20)

$\frac{Dg4-g5}{c6+d4}$ 21) $\frac{c3+d4}{c7+c1!}$ 22) $\frac{d2+c1}{c8+c1!}$ en zwart is

in het voordeel. Hij moest dus een pion verliezen, maar wil door c8+c1! geen tempo er bij laten inschieten, ik begrijp het toch niet, hij had dat verlies van dien pion gemakkelijk kunnen voorkomen. Enfin ik kan gerust spelen 19) Pb8—c6. „De zaak vordert goed,” denkt *Zuckertort*. „Ik ben eenmaal op de glatte baan en moet maar vooruit. Want na Dg4—g5 behoeft hij dood eenvoudig h7—h6 te laten volgen. Daarna moet ik retireeren op h4 of f6, want houd ik de dam niet op de lijn h4—e7, dan kan zwart gerust c6+d4 spelen, wijl dan het paard op e7 niet genomen kan worden en wit dus minstens den pion zoude verspelen, 't is niet goed de dam op f6 te plaatsen, zwart zoude onmiddelijk Rh8—h7 zetten, daarna e7—g8, de da.n moet weg, en hij kon onmiddelijk c6+d4 spelen; zuiver correct is de zet dus niet. Maar wat zal ik beter doen? Daar gaat hij:”

20) Dg4—g5. „Zie zoo,” denkt zwart, dat pionnetje is binnen; laat me eens zien 20) $\frac{Dg4-g5}{Pc6+d4}$ 21)

$\frac{c3+d4}{Rc7+c2}$ 22) $\frac{c1+c2}{Dc8+c2}$ en dus kan hij wel Ld2—b4

spelen om zwart met g5+e7 te dreigen, maar ik retireer dan op c7 en alles is gedekt.” Dus pion genomen en dan win ik de partij ook, den 2den prijs krijg 'k, dunkt me bepaald, maar wacht, laat me zetten: 20) Pc6+d4. „Binnen amice! poppetje gezien, kastje dicht.” 21) c3+d4. Plotseling ziet zwart de combinatie, en de doodelijke gevolgen er van. Hoewel volbloed Engelschman, wordt hij toch een beetje bleek, en er komen 4 zweetdruppels op zijn gelaat. Als ik looper neem, neemt zijn roch den

mijnen, neemt mijn dam roch, dan neemt zijn dame mijn paard met schaak. Neemt mijn koning dam, dan geeft hij door looper d4 op b4 te plaatsen schaak koning en dam, en ik blijf een stuk achter. Duivelsch! Dat 'k dat niet zag. Dat draait *Zuckertort* mij in dit tornooi twee maal.

Enfin, sauve qui peut, laat ons zien wat er uit den brand is te redden.

21. . . . . 21 Rocheert.

Z. Hij maakt mij de zaak althans niet moeielijk, breng ik nu looper d2 op b4 dan is looper c2 voor de 2e keer er dus voldoende gedekt; ik val het paard e7 voor de 2de keer aan, wegzetten kon bij het niet wegens kwaliteits-verlies, hij zal dan wel f8—e8 spelen, en ik kan van mijn behaald voordeel profiteeren door Pe7 voor mijn Lb4 af te ruilen: ergo: 22) *Zuck.* Ld2—b4. *B.* „Wat te doen? Breng ik roch f8 op e8 dan neemt wit, vervolgens moet zwart terug nemen, en doet hij dit met c7 dan is de aanval op c2 uit en 't zelfde is 't geval als zwart neemt met roch e8, wijl ook dan roch c7 niet aan de bescherming van roch e7 onttrokken kan worden; zal ik abandonneren? Neen, dat kan toch niet; we deden pas den 22sten zet, kom, ik doe nog een offer, en ruk met de cavallerie op den vijand aan. 'Tout est perdu fors l'honneur!' 22) *Bird* Pe7—f5. Zou b4 roch f8 veilig kunnen nemen? Laat eens zien: looper b4 neemt roch f8, paard f5 neemt pion d4, roch f2 plaatst zich op d2 en gaat dan paard d4 terug op f5, dan trekt looper f8 op h3 en heeft dus roch voor een pion.

b.v. 23) $\frac{Lb4+f8}{Pf5+d4}$ 24) $\frac{Rf2-d2}{Pd4+c2}$ 25)

$\frac{Dg5-h6}{Dc8+f8}$ 26) $\frac{Dh6+f8!}{Kg8+f8}$ 27) $\frac{Rd2+c2}{\dots}$ kom aan

23) *Zuck.* Lb4+f8. *B.* Laat eens zien; zal ik paard f5+d4 spelen? Neen. (nu volgt dezelfde redeneering welke *Z.* reeds deed besluiten tot Lb4+f8.) Ik moet dien looper eerst nemen, dan de dam weg jagen door h7—h6 en vervolgens met paard f5+d4, dus

23) *Bird* Dc8+f8 *Z.* pion d4 moet nu maar gesteund worden. *Zuckertort* f2—d2. *B.* Daar zie ik een lichtstraaltje; de dam weggejaagd door h7—h6, dan mijn dam gebracht op a3, en ik moet mij al zeer vergissen, als ik looper c2 niet win; dus 24) *Bird* h7—h6. *Z.* Wat wil de man toch? Ik plaats immers mijn dam op f6, daar wilde ik toch heen! Zou hij misschien bang zijn voor mijn paard, dat zoo kalm tot dusverre op h3 staat? Enfin!

25) *Z.* Dg5—f6. *B.* Nu vat ik hem! Van Da3 kon ik gemakkelijk ook nog op e3 schaak geven, en verover dan zeker roch c1 of d2. Dus 25) *Bird* Df8—a3. Ondertusschen komt *Gifford*, die juist zijn tweede partij aan *Blackburne* verloor, eens bij het bord kijken, „Lieve vriend!” zegt hij zachtens tegen *Pitscherl* van Altenburg, die nog geen partij heeft gewonnen, „wat is dat voor spelen! Ziet *Bird* niet, dat hij een doodelijk schaak krijgt op d8, en dat na het daarop volgende nemen van Roch c7 tevens looper c2 verdedigd is, en voor a3+c1! eene uitmuntende zet is, nl. d2—d1? Tegen ons verkoopen ze zulke stommigheden niet, collega *Pitscherl*!” *Pitscherl* zucht. *Z.* Als *Bird* blind is, ik gelukkig niet, als we beiden een roch verliezen, blijf ik een officier voor en moet winnen, tenzij er een doodelijken aanval op mijn koning mocht komen, waarvan ik niets zie, b.v.: 26) $\frac{Df6—d8!}{Kf8—h7}$; want plaatst zwart zich op g7, dan volgt schaak van Dd8—f6, en daarop Rc1—e1 waarop elke aanval van zwart voor het oogenblik geëindigd zou zijn, dus zwart moet vervolgen 26) $\frac{\dots\dots\dots}{Kf8—h7}$ 27) $\frac{Dd8+c7}{Da3+c1!}$ 28) $\frac{Rd2—d1}{Dc1—e3!}$ 29) $\frac{Ph3—f2}{Pf5+d4}$; laat zwart dan volgen 29) $\frac{Dc7—f7}{onverschillig}$ 30) $\frac{Lc2+g6}{en\ wint.}$ en wit moet door de twee vrij-pionnen

binnen eenige zetten winnen, want zwart is in die eigenaardige positie, dat hij den witten koning in geen twee zetten iets kan doen. Alzoo: 26) *Zuck.* Df6—d8! *B.* Schaak aan mijn koning! goed, hij heeft gelukkig ruimte, Waar nu heen? naar g7 of h7. Mij dunkt, naar h7; op g7 zou hij, na c7 genomen te hebben, op f6 schaak bieden om vrijpionnen te maken, buitendien moet hij na mijn Pf5+d4 wel pion g opschuiven om lucht te krijgen, Want hij zal paard f2 wel niet willen verliezen, en dan kan ik steeds schaak bieden, niet op e2 maar met mijn paard beurtelings op f3 en e1. Dus: *Bird* 26) Kf8—h7. *Z.* De koning op h7? dat is immers nog veel eer zijn dood! als ik toch 27) Dd8+c7 speel en hij 27) Da3+c1! waarop wit Rd2—d1, zwart Kh8—h8, en wit Lc2+g6, dan kan hij den matzet niet weren, behalve even door een onschuldig schaakbieden met paard d4—e2! Neen, *Master Bird*, ik heb je wel anders zien spelen. 27) *Zuck.* Dd8+c7. *B.* 27) Da3+c1! *Zuck.* 28) Td2—d1. Kom aan, denkt *Bird*, maar in één adem door: *Bird* 28: Dc1—e3! *Zuck.* 29: Pl3—f2, *Bird* 29: Pf5+d4 *Zuck.* 30: Dc7+f7! *Bird* 30: Kh7—h8, *Zuck.* 31: Lc2+g6. *Bird.* Dat had ik niet gezien, hoe is 't mogelijk? foei! er is niets aan te doen, — misschien Pd4—e2!? Neen! de koning gaat op h1 of ik loop van a6 op d3, terug gaan geeft ook niets. *Bird* trekt met de schouders, breidt de handen ver uiteen, maakt een stijve buiging tegen *Zuckertort* en legt zijn koning heel bedaard op het bord ten teeken van overgave.

GEHEELE PARTIJ.

<i>Zuckertort.</i>	<i>Bird.</i>	<i>Zuckertort.</i>	<i>Bird.</i>
Wit.	Zwart.	Wit.	Zwart.
<i>Fransche opening.</i>		<i>Fransche opening.</i>	
1 e2—e4	e7—e6	6 c2—c3	Pb8—c6
2 d2—d4	b7—b6	7 Lc1—e3	c5+d4
3 Lf1—d3	Lc8—b7	8 c3+d4	Lf8—b4!
4 Pg1—h3	Pg8—f6	9 Pb1—c3	d7—d5
5 f2—f3	c7—c5	10 e4—e5	Pf6—d7

11	f3—f4	Pc6—e7	22	Ld2—b4	Pd7—f5
12	K $\frown$	Lb4+c3	23	Lb4+f8	Dc8+f8
13	b2+c3	g7—g6	24	Rf2—d2	h7—h6
14	Dd1—e2	Ra8—c8	25	Dg5—f6	Df8—a3
15	Ra1—c1	Pd7—b8	26	Df6—d8!	Kg8—h7
16	Rf1—f2	Rc8—c7	27	Dd8+c7	Da3+c1!
17	Le3—d2	Dd8—c8	28	Rd2—d1	De1—e3!
18	De2—f4	Lb7—a6	29	Ph3—f2	Pf5+d4
19	Ld4 ³ —c2	Pb8—c6	30	Dc7+f7!	Kh7—h8
20	Dg4—g5	Pc6+d4	31	Lc2+g6	abandonneert
21	c3+d4	K $\frown$			

T. H. T.

CORRESPONDENTIE-PARTIJ

tusschen

Kopenhagen

en

Winschoten.
„V. d. Linde.”

Wit.

Zwart.

LOOPERGAMBIET.

1. e2—e4	e7—e5
2. f2—f4	e5+f4
3. Lf1—c4 (1)	f7—f5 (2)
4. Pb1—c3 (3)	Pg8—f6
5. e4+f5 (4)	Pb8—c6
6. d2—d3 (5)	Lf8—b4
7. Dd1—e2!	Pc6—e7 (6)
8. Pg1—f3 (?)	d7—d5
9. Lc4—b3	a7—a5 (7)
10. a2—a4	Lc8+f5
11. K [^]	Lb4+c3
12. b2+c3	K [^] (8)
13. Lc1+f4	c7—c5 (9)
14. Ra1—e1	Pe7—c6
15. Lf4—g5 (10)	Dd8—d6
16. Pf3—h4	Lf5—g4
17. De2—d2 (11)	Pf6—h5 (12)
18. Dd2—e3	Rf8+f1! (13)
19. Re1+f1	Ra8—f8
20. Rf1+f8	Kg8+f8
21. h2—h3	Lg4—e6
22. De3—f3!	Le6—f7
23. Ph4—f5 (14)	Dd6—e5
24. Lg5—e3	b7—b6 (15)
25. d3—d4	c5+d4
26. Pf5+d4 (16)	Pc6—e7
27. Pd4—e2 (17)	De5—e6

Wit.	Zwart.
28. Pe2—f4 (18)	Ph5+f4
29. Df3+f4	h7—h5 (19)
30. Le3—d4	De6—c6
31. Kgl—f1	g7—g6
32. Df4—b8! (20)	Pe7—c8
33. Ld4+b6	Dc6+b6
34. Db8+c8!	Kf8—g7
35. Kf1—e2 (21)	Wit stelde nu aan zwart voor het spel remis te verklaren, 't geen zwart aannam.

Opmerkingen:

Deze partij werd gespeeld van Juli 1877 tot Juni 1878.

Mijn vriend Ds. *Uden Masman* had beloofd, gelijk hij dan ook in de *Prov. Gron. Courant* begonnen is, deze partij kritisch te bespreken. Doch velerlei drukke bezigheden verhinderden hem dit plan, dat veel arbeid kost, te volvoeren. Daarom gelieven de lezers mijne kritiek aan te nemen, en als een der leiders der partij, had ik natuurlijk nog al eenige gegevens, die mij dit werk gemakkelijk maakten.

De Heer *G. Nielsen*, hoofdleder der correspondentiepartij te Kopenhagen, had de beleefdheid mij het nummer van de *Nordisk Skaktidende* te zenden, van September des vorigen jaars, waarin die partij ook is opgenomen, en tamelijk uitvoerig besproken.

Gelijk wij zien is het een loopergambiet welke Kopenhagen hier tegen Winschoten speelt, wellicht de eenige gambiet, waarvan het nog volstrekt niet aangetoond is geworden, dat wit verliezen moet, of liever, waarvan de beste verdediging daarheen leidt, om wit den verloren gambietpion te doen herwinnen. De twee als de best geldende verdedigingen van zwart om nl. bij den 3en zet of f7—f5, of d7—d5 te spelen, beginnen dadelijk met het vrijwillig afstaan van een pion, in ruiling van dien, die verloren gegaan is. En toch geloof ik, dat ook deze gambiet in theorie niet deugt, dat ook deze gambiet hot lot zal treffen, dat langzamerhand ge-

vallen is op de Poleriogambiet, Cunningham, Salvio, etc., etc., die gewogen zijn en te licht bevonden, d. w. z. in theorie. In de practijk kan elke gambiet bijna gespeeld worden, daar er schaars iemand gevonden wordt zoodanig bedreven in de theorie, dat hij alle variaties in het hoofd heeft; nog zeldzamer zal er iemand zijn, die zoo ver vooruit berekent en zoo goed, om steeds de beste zetten te treffen zonder kennis der theorie. Maar nog eens, in theorie houdt ik elke gambiet, waarbij werkelijk een pion wordt prijs gegeven om tempowinst te behalen voor ondeugdzaam.

Keeren we nu tot de partij Kopenhagen-Winschoten terug.

(¹) Hiervan is in het voorgaande voldoende gesproken.

(²) De vroegere officieele verdediging was 3) Dd8—h4! 4) $\frac{Ke1-f1}{g7-g5}$, 5) $\frac{Pg1-f3}{Dh4-h5}$, etc., doch vele onderzoekingen, vooral van de gebroeders *Nielsen* in de *Nordisk Skaktidende* hebben aangetoond, dat zwart den aanval van wit dan niet kan tegengaan.

In het groote handboek van *Dufresne* en *Zuckertort* wordt als tegenzet van 3, 4 $\frac{Lf1-c4}{d7-d5}$ gespeeld, terwijl van dien zet beweerd wordt, dat hij zwart het betere spel zou verschaffen. Het is der schaakklub „*Van der Linde*” niet mogen gelukken het voordeel van dezen zet in te zien, zoodat zij dan ook na vele overleggingen kwam tot 3) f7—f5. Het groote werk van *Bilguer* geeft in dit geval aan zwart weinig troost, daar er nauwelijks eene speelwijze voor zwart in wordt aangegeven, waardoor zij gelijk spel, laat staan het betere zou krijgen.

(³) Verre weg de sterkste zet, sterker, dan de tot voor korten tijd gebruikelijke. Dd1—e2, wijl zwart hier door Dd8—h4! bepaald het betere spel verkreeg.

(⁴) Kopenhagen merkt hierbij aan, dat de ge-

wone methode is, om nu te spelen e4—e5, doch dat het uitvoerende comité den gedanen zet voortrok, wjl het meende na 6) Pc3—d5 een bepaald gewonnen spel te kunnen krijgen. Ik hoop aan te toonen, dat Kopenhagen hierin faalt.

(⁵) Hierbij merkt Kopenhagen aan, dat het beter zou geweest zijn voor wit, om den aanval door te zetten met Pc3—d5, en voegt daarbij als voorbeeld: 6) $\frac{Pc3-d5}{Pf6+d5}$, 7) $\frac{Dd1-h5!}{g7-g6}$, 8) $\frac{f5+g6}{Dd8-e7!}$, 9) $\frac{Ke1-d1}{Pd5-f6}$, 10) $\frac{g6-g7}{Pf6+h5}$, 11) $\frac{g7+h8D}{Pc6-e5}$, etc., doch wit zou voor de gevolgen

van den 15en zet teruggedeinsd zijn en daarom d2—d3 gespeeld hebben. Die vooruitberekening strekt wit natuurlijk tot eer. Jammer, dat wit dat plannetje niet heeft doorgezet; Kopenhagen zou dan gezien hebben, dat zwart op 6) Pc3—d5, had gespeeld Lf8—c5, om te vervolgen 7) $\frac{Dd1-e2!}{Ke8-f8}$, 8) $\frac{Pd5+f6}{Dd8+f6}$, 9) $\frac{c2-c3}{d7-d5}$, 10) $\frac{Lc4+d5}{Lc8+f5}$ en zwart heeft het beste spel.

(⁶) Het zou te ver voeren, wilde men elken zet analyseeren, daarom wil ik slechts even aanstippen, dat zwart er lang aan gedacht heeft om in plaats van dezen zet, Ke1—f1 te spelen; wit moest eerst Lc4—b3 of a2—a3 gespeeld hebben.

(⁷) Schijnbaar kon hier voor zwart met voordeel gespeeld zijn 9) d5—d4, maar zwart zoude het paard c3 gewonnen en het spel verloren hebben, b. v. 9) $\frac{Lc4-b3}{d5-d4}$, 10) $\frac{K}{d4+c3}$, 11) $\frac{b2+c3}{Lb4+c3}$, 12) $\frac{Lc1-a3}{Le3+a1}$, 13) $\frac{Rf1+a1}{Pf6-g4}$, 14) $\frac{Ra1-e1}{Pg4-e3}$, 15) Pf3—e5, etc., gelijk de *Nord. Skakt.* te recht beweert.

Natuurlijk had zwart nu de kwaliteit kunnen win-

nen door d5—d4, bijv. 10) $\frac{a2-a4}{d5-d4}$, 11) $\frac{K}{d4+c3}$,
 12) $\frac{Rf1-e1!}{Lb3-e7}$, 13) $\frac{Pf3-g5}{Dd8-d4!}$, 14) $\frac{Lc1-e3}{Dd4-g4}$,
 etc.; zwart wint.

(⁸) In dit geval was Ra8—a6 te verkiezen geweest, waardoor zwart niet slechts de verdubbeling op de e lijn van Damen Roch had voornomen maar ook voor de toekomst een aanvalslinie zou geopend hebben op den witten koningsvleugel.

(⁹) Ook hiervan was wellicht Ra8—a6 te verkiezen geweest.

(¹⁰) Met den Heer *H. Uden Masman* geloof ik, dat wit in dit geval beter gespeeld had, 15) De2—f2.

(¹¹) Speelde wit 17) $\frac{Rf1+f6}{Dd6+f6}$,
 18) $\frac{Lg5+f6 \text{ gedwongen}}{Lg4+e2}$ en wint. of 17.) $\frac{Lg5-f4}{Dd6+f4}$ 18)
 $\frac{Rf1+f4}{Lg4+e2}$, 19) $\frac{Re1+e2}{g7+g5}$ en wint.
 (¹²) Speelde zwart Ra8—e8 zoo volgde b.v. 18)
 $\frac{Ph5-f5}{Dd6-d7}$, 19) $\frac{Pf5-h6}{g7+h6}$, 20) $\frac{Re1+e8}{Rf8+e8}$, 21)
 $\frac{Lg5+f6}{Lg5-f4}$. Op Ra8—e8 kan ook gevolgd zijn
 slecht.

Lg5—f4 met nadeel voor zwart, doch Pf6—h5 verijdelt al deze plannen.

(¹³) Zwart kan niet anders spelen. Ra8—e8,
 19) $\frac{De3+e8}{}$. Zwart moet voor het overige op-
 passen, dat hij pion d5 behoudt, want dit is de
 spil, waarom zijn spel draait.

Dr. *Van der Linde* schreef indertijd hierover:

Houdt ons die roovers van het lijf,

O Heer! bewaar pion d-vijf.

Reeds nu is het zwarts plan om looper g4 van e6 naar f7 te voeren teneinde pion en paard te dekken, doch eerst moeten de rochs verdwijnen.

(14) Wit speelt zoo scherp mogelijk en er blijft zwart telkens slechts een zet voor.

(15) Speelde zwart $De5+c3$, 25) $\frac{Pf5-d6}{Dc3-f6}$,
 26) $\frac{Df3+f6}{g7+f6}$, 27) $\frac{Pd6+f7}{Kf8+f7}$, 28) $\frac{Lb3+d5!}{\text{verliest}}$
 of $De5+c3$: 25. $\frac{Pf5-d6}{Pc6-e5}$, 26) $\frac{Df3-f2}{c5-c4}$, 27)
 $\frac{d3-d4}{\text{verliest.}}$

(16) Zwart had verwacht $c3+d4$ en meent, dat wit dan sterker gestaan zou hebben dan zwart. De looper $b3$ was weer in het spel geweest, twee gesloten middenpionnen; terwijl wits looper op $b3$ nu ingesloten blijft behalve twee dubbel pionnen. Wij zullen dan ook zien, dat wit, hoewel een pion veroverende, blij is ten slotte remis te mogen aannemen.

(17) Op 27) $Pd4-b5$ van wit zou gevolgd zijn van zwart 27) $Pde7-f5$, b.v. 27) $\frac{Pd4-b5}{Pe7-f5}$, 28) $\frac{Le3+b6}{Ph5-g3}$, 29) $\frac{Lb6-f2}{Pg3-e2!}$, 30) $\frac{Kg1-h1 \text{ of } f1}{Lf7-h5}$, 31) $\frac{Df3+d5}{Pe2-g3!}$, etc.; wit verliest.

(18) Op 28) $\frac{Df3-f2}{Pe7-c8}$, 29) $\frac{Pe2-d4}{De6-f6}$, 30) $\frac{Pd4-f5}{g7-g6 \text{ (anders gebeurt } g2-g4)}$, 31) $\frac{Le3-h6!}{Kf8-g8}$
 32) $\frac{Pf5-e3}{\text{Zwart kan pion } d5 \text{ niet behouden}}$

en moet het spel op den duur verliezen.

(19) Zwart kan het verlies van een pion niet ontgaan, deze en de beide volgende zetten dienen om den h- en g-pion in veiligheid te brengen en den d-pion te behouden. De b-pion gaat verloren, maar het spel blijft remis.

(20) Speelde wit 32) $\frac{Df4-h6!}{Kf8-e8}$, 33) $\frac{Dh6-e3}{Ke8-d7}$,
 34) $\frac{Ld4+b6}{Pe7-f5}$, 35) $\frac{De3-c5}{Dc6+c5}$, 36) $\frac{Lb6+c5}{Kd7-c6}$, dan
 zou de eindpositie zeer goed zijn en zwart in geen
 geval meer dan remis kunnen maken.

Zeer terecht merkt de *Nord. Skaktid.* aan: Wit's
 positie is intusschen kritiek geworden, en wij laten
 het aan de scherpzinnigheid van de lezers over, om
 uit te maken of zwart het spel niet had kunnen for-
 ceeren, door de volgende tactiek: 35) $\frac{\cdot \cdot \cdot \cdot}{Db6-g1}$,

36) $\frac{Kc2-f3}{Dg1-f1!}$, 37) $\frac{Kf3-g3}{g6-g5}$, 38) $\frac{Dc8-c7}{h5-h4!}$
 39) $\frac{Kg3-h2}{Df1-f4!}$, 40) $\frac{Dc7+f4}{g5+f4}$. Zoo ver had de

zwarte partij het ook berekend, toen het aangeboden
 remis werd aangenomen, maar zij was voor dat oog-
 blik niet in staat er winst in te vinden. Naderhand,
 helaas te laat, zag zwart in dat de winst zeker
 zou geweest zijn zoo remis geweigerd ware geworden.
 De analijse hierover heb ik den Heer *Masman* ge-
 zonden, voor zijn uit te geven orgaan van den
 Nederlandschen Schaakbond.

Winschoten, Febr. 1879.

Dr. T. HAAKMA TRESLING.

Ds. MASMAN--Ds. J. DE RAADT OFFERHAUS.

Spaansche partij.*Schaakklub „Voorwaarts.”*

<i>Wit.</i>		<i>Zwart.</i>	
1 e2—e4	e7—e5	15 Lg5+f6	De7+f6
2 Pg1—f3	Pb8—c6	16 Pe5—g4	Df6—d8
3 Lf1—b5	a7—a6	17 e4—e5	Ld6—b4
4 Lb5—a4	Pg8—f6	18 f5—f6	g7—g6
5 K—	Lf8—e7 ⁽¹⁾	19 Dd1—d2	Dd8—d7
6 Pb1—c3	K— ⁽²⁾	20 Dd2—h6? Dd7+d4!	
7 La4+c6	d7+c6	21 Kgl—h1	Lb4—f8
8 Pf3+c5	Le7—d6 ⁽³⁾	22 Dh6—h4	Dd4—d2
9 f2—f4	Rf8—e8	23 Rf1—f2	Dd2—d7
10 d2—d4	b7—b5	24 Ra1—d1	Dd7—c6
11 Pe5+c6	Dd8—d7	25 Pg4—h6!	Kg8—h8
12 Pc6—e5	Dd7—e6? ⁽⁴⁾	26 Ph6+f7!	Kh8—g8
13 f4—f5 ⁽⁵⁾	De6—e7	27 Pf7—g5	h7—h6
14 Lc1—g5	Lc8—b7	28 f6—f7	en zwart abandonneert.

⁽¹⁾ Hier verdient Lf8—c5 de voorkeur.

⁽²⁾ Hierdoor verspeelt zwart pion e5. Hij moest gespeeld hebben b7—b5, gelijk in zulke spelen dan ook gewoonlijk geschiedt.

⁽³⁾ Deze en de volgende zet van zwart werken het spel van wit zeer in de hand, terwijl door zet 10. b7—b5 een belangrijken pion verloren gaat.

⁽⁴⁾ Elke vrije zet van zwart is fout. Dd7 moest op d8 teruggekeerd zijn; deed wit dan weer e5—c6, dan kwam zwart weer op d7, en wit was genoodzaakt, wilde hij door herhaling der zelfde zetten het spel niet remis zien verklaard, tot iets anders over te gaan. Nu is zwart onherroepelijk verloren.

⁽⁵⁾ Hier was d4—d5 dadelijk beslissend geweest; want dan werd het punt c6 voor het witte paard gedekt en e4—e5 volgde.

Ds. UDEN MASMAN—Ds. VAN DOORN.

Evans-gambiet.

<i>Wit.</i>	<i>Zwart.</i>
1. e2—e4 e7—e5	18. Pb1—d2 Kf8—e8
2. Pg1—f3 Pb8—c6	19. Dc3—b4 ⁽⁴⁾ c7—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5	20. Pd2—b3 c6—c5 ?
4. b2—b4 Lc5+b4	21. Db4—b5! De7—d7
5. c2—c3 Lb4—a5	22. Db5—e2 Lf7—h5 ⁽⁵⁾
6. d2—d4 e5+d4	23. De2—e1 b7—b5
7. K— d4+c3	24. Pb3—d2 Ke8—d8
8. Pf3—g5?(¹ Pc6—e5? ⁽²⁾	25. De1—h4 Dd7—e7? ⁽⁶⁾
9. Pg5+f7 Pe5+f7	26. Lb2+f6 De7+f6
10. Lc4+f7! Ke8+f7	27. Dh4+f5 Df6—d4!
11. Dd1—d5! Kf7—e8 ⁽³⁾	28. Kg1—h1 Dd4+d2
12. Dd5—h5! Ke8—f8	29. Ra1—d1 Dd2—h6
13. Dh5+a5 d7—d6	30. Dh5+h6 g7+h6
14. Da5+c3 Lc8—e6	31. Rd1+d6! Kd8—e7
15. f2—f4 Pg8—f6	32. e4—e5 c5—c4
16. Lc1—b2 Dd8—e7	33. f5—f6! Ke7—f7
17. f4—f5 Le6—f7	34. e5—e6! zwart aban- donneert.

(¹ Hier wijkt wit af van de gewone speelwijze, nl., Dd1—b3. Zie gecompromitteerd Evans-gambiet, jaarg. 1873, pag. 24. *Sissa*.

(² Het eenvoudigste beste antwoord is natuurlijk Pg8—h6.

(³ Op f8 was de zet.

(⁴ Het heeft er veel van, dat Ra1—e1 met volgend e4—e5 het witte spel spoedig de overwinning zou hebben verschaft.

(⁵ Lf7+b3 schijnt sterker. Zwart is nog altijd een pion vooruit, en moet trachten tot het voor hem voordeelige eindspel te geraken.

(⁶ Hierdoor geeft zwart zijne geheele kans weg, want de witte dame komt niet slechts in het spel, maar zwart moet, ten einde niet de kwaliteit te verliezen, er tõe meê werken, dat ook de witte Roch in zijn spel dringt. Zwart moest de looper h5 teruggetrokken hebben; zie nogmaals aanmerking 5.

VAN DOORN.

(Oldeberkoop.)

MASMAN.

*(Vierhuizen.)***Schotsche partij.***Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e5	18. d4+e5	Le6—f5
2. Pg1—f3	Pb8—c6	19. Rf1—f3?	Lf5—g4
3. d2—d4	e5+d4	20. Rf3—f2	Pe7—f5
4. Pf3+d4	Lf8—c5 ⁽¹⁾	21. De3—d2	Ra8—e8
5. Lc1—e3	Dd8—f6 ⁽²⁾	22. h2—h3	Lg4+e2
6. c2—c3	Pg8—e7	23. Dd2+e2	g7—g6
7. f2—f4 ⁽³⁾	d7—d5	24. b2—b4	Dh6—h4
8. e4—e5	Df6—h6	25. Rc1—c3	Re8—e7
9. Dd1—d2	Lc5+d4	26. Ld3+f5	g6+f5
10. c3+d4	Pe7—f5	27. De2—e3 [*]	a7—a6
11. Pb1—c3	Pf5+e3	28. De3—g3! ⁽⁵⁾	Dh4+g3
12. Dd2+e3	Lc8—e6	29. Rc3+g3!	Kg8—h8
13. Ra1—c1	K—g8	30. Rf2—d2	Rf8—g8?
14. Lf1—b5?	Pc6—e7	31. Rg3+g8!	Kh8+g8
15. Pc3—e2	c7—c6	32. Kg1—f2	Kg8—f8
16. Lb5—d3	f7—f6? ⁽⁴⁾	33. g2—g4	Re7—f7
17. K—g1	f6+e5	en wit won door de gunstiger positie zijner pionnen na vele vele zetten.	

⁽¹⁾ De zet Dd8—h4 wordt door de autoriteiten voor sterker gehouden, men denke aan de corresp. partij Londen-Weenen 1873, die in het Leerboek van Dr. Van der Linde voorkomt.

⁽²⁾ Men brenge niet eer de Dam in het spel, voor de kleine officieren ontwikkeld zijn, doch, hier is de zet noodzakelijk, wil zwart verlies of nadeelige positie ontgaan.

⁽³⁾ Om Df6—e5 te verhinderen. Oppervlakkig gezien, zou men zeggen: Lf1—c4 ware beter geweest.

⁽⁴⁾ Hierdoor geeft zwart aan wit een vrijpion, waardoor het spel van zwart op den duur moet verliezen.

⁽⁵⁾ Terecht dwingt wit zwart tot ruiling der Dame, daar de pionnenstand wit op den duur winst moet geven.

UDEN MASMAN. H. B. W. GIFFORD.

*(Gespeeld te 's Gravenhage, Juli 1876.)***Siciliaansche opening in de voorhand. (*)**

<i>Wit.</i>	<i>Zwart.</i>
1. e2—e3 e7—e5 ⁽¹⁾	12. Da4—d1 Rh8—g8
2. a2—a3 d7—d5	13. Pf3—h4 Lf5—e6
3. c2—c4 Pg8—f6	14. Lc4—e2* f6—f5
4. c4+d5 Dd8+d5 ⁽²⁾	15. b2—b4 Dd7—e7
5. Pb1—c3 Dd5—d8	16. g2—g3 f5—f4
6. Pg1—f3 e5—e4?	17. e3+f4 f7—f5
7. Pc3+e4 Lc8—f5 ⁽³⁾	18. Dd1—c2 De7—f6?
8. Pe4+f6! g7+f6 ⁽⁴⁾	19. Lc1—b2 Lf8—g7
9. d2—d4 Dd8—d5	20. K—g1 Pb8—d7
10. Dd1—a4!* c7—c6	21. Ra1—d1 Verder is
11. Lf1—c4 Dd5—d7	de partij niet opgeteekend.

Wit won na eenige zetten.

⁽¹⁾ Men houdt in zoo'n geval f7—f5 voor beter.⁽²⁾ Beter Pf6+d5, men denke slechts aan den volgenden zet van wit.⁽³⁾ Voor de ontwikkeling van het zwarte spel was Pf6+e4 beter geweest, b.v. 7.) $\frac{Pc3+e4}{Pf6+e4}$, 8. $\frac{Dd1—a4!}{Pb8—c6}$, 9. $\frac{Da4—e4!}{Lf8—e7}$.⁽⁴⁾ Dd8+f6 was sterker, zwart is reeds een pion achter en geeft zich zelve nu drie enkele pions zonder aanval.

(*) Dit moet genoemd worden: onregelmatige opening. De Sicil. opening in de voorhand bestaat uit:

1. c2—c4, of onregelmatig:
 1. $\frac{a2—a3}{e7—e5}$, 2. $\frac{c2—c4}{enz.}$

L. BENIMA. Dr. T. HAAKMA TRESLING.

Gespeeld 31 Augustus 1877.

<i>Wit.</i>	<i>Zwart.</i>
1. c2—e4	e7—e5
2. f2—f4	e5+f4
3. Lf1—c4	f7—f5
4. Dd1—e2	Lf8—e7
5. Pb1—c3	f5+e4
6. De2+e4	Pg8—f6
7. De4+f4	d7—d5
8. Lc4—b3	K—
9. Pg1—f3	Rf8—e8 ⁽¹⁾
10. K—	Le7—d6
11. Df4—h4	c7—c6
12. Pf3—g5?	h7—h6
13. Pg5—e4	Ld6+h2! ⁽²⁾
14. Kg1+h2	Pf6—g4!
15. Kh2—g3	Dd8—c7!
16. Kg3—f3	Pg4—h2!
17. Kf3—e2 ⁽³⁾	Lc8—g4
18. Ke2—e1	Kg8—h8
19. Rf1—f2	Pb8—d7
20. Pc3—e2	d5+e4 ⁽⁴⁾
21. Pe2—g3	Ph2—f3
22. g2+f3	e4+f3!
23. Ke1—f1	Dc7—e4
24. Kf1—g1	De4—e1!
25. Rf2—f1	f3—f2!
26. Kg1—g2	Pd7—e5
27. Rf1+f2	De1—d1
28. Pg3—f1	Lg4—f3!
29. Kg2—g1	Lf3—e2
30. c2—c3	Dd1—e1
31. Rf2—f8! ⁽⁵⁾	Re8+f8
32. Dh4+e1	Pe5—f3!
33. Kg1—f2	Pf3+e1
34. Kf2+e1	Le2+f1

Wit abandonneert.

⁽¹⁾ Eerst e7—d6, dan f8—e8!; dan is de rochade voor wit voorloopig gesloten.

⁽²⁾ Misschien was deze zet in een correspondentiespel niet aan te raden, en dus theoretisch incorrect; voor het bord kan men gerust tegen den grootsten meester zoo'n zet doen, daar het onmogelijk is, alle varianten te peilen, die winst of verlies brengen.

⁽³⁾ Hier was het niet verkieslijk, dat de koning op f2 ging, wegens Pe8—f8!

⁽⁴⁾ Re8+e4 was beter.

(³ Er is geene verdediging meer voor wit; men probeere slechts.

NB. In deze partij is buiten de rochade, de witte koning elf maal van plaats verwisseld.

Het geheele gevolg van dezen schitterenden ondergang van wit is te wijten aan den onberaden inval van het witte paard op g5. Had wit in plaats daarvan d2-d4 gespeeld, zie zet 12, dan stond zijn spel zeer sterk.

Schaakklub „van der Linde.”

Dr. T. HAAKMA TRESLING. A. WOLDENDORP.

<i>Wit.</i>	<i>Zwart.</i>
1. e2—e4 e7—e5	11. Pc3—d5 Lc5—d6?
2. d2—d4 d7—d6	12. f2—f4 e5+f4
3. d4+e5 d6+e5	13. Pg1—f3 Kd8—e8
4. Lf1—c4(¹ Pg8—f6(²	14. e4—e5 Pf6+d5
5. Lc4+f7 Ke8—e7	15. e5+d6 Pd5—b6
6. Dd1+d8 Ke7+d8	16. d6+c7 Pd7—f6
7. Lc1—g5 Lf8—e7	17. Rd1—d8! Ke8—e7
8. Pb1—c3 Rh8—f8	18. Le6—b3 Lc8—e6
9. K—c1! Pb8—d7	19. Rd8+f8(³ Ra8+f8
10. Lf7—e6 Le7—c5?	20. Rh1—e1 en zwart abandonneert.

(¹ Beter is het dadelijk dame d8 te nemen, anders neemt zwart de witte dame en wit verliest den aanval.

(² Natuurlijk moest zwart de witte dame nemen, nu verliest hij een pion.

(³ Nam wit a8, dan zwart b6+a8, wit h1—e1, zwart a8+c7 en zwart verloor niet.

Schaakclub „Van der Linde.”*Gespeeld 24 April 1878, door***L. BENIMA en Dr. T. HAAKMA TRESLING.***Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e5	18. f2—f4	e5+f4 ⁽⁴⁾
2. Pg1—f3	Pb8—c6	19. De4+f4	Ra8—c8
3. Lf1—c4	Lf8—c5	20. Df4+c7	Rc8+c7
4. d2—d3	d7—d6	21. Ra2—a1	Rf8—d8
5. Lc1—e3	Lc5—b6	22. Rf1—f2	Pe7—d5
6. a2—a4?	a7—a6	23. Pc3+d5	Rd8+d5
7. Le3+b6	c7+b6	24. Ra1—e1	f7—f6 ⁽⁵⁾
8. Lc4—a2	Pg8—e7	25. Re1—e3	Rd5—e5
9. Pf3—g5	d6—d5	26. Re3+e5	f6+e5
10. Dd1—f3	Lc8—e6	27. Rf2—e2	Kg8—f7
11. Pb1—e3	Pc6—d4 ⁽¹⁾	28. Kg1—f2	Kf7—f6
12. Df3—d1	h7—h6 ⁽²⁾	29. Kf2—e3	a6—a5
13. Pg5—f3	Pd4+f3	30. c2—c4	Rc7—d7
14. Dd1+f3	d5+e4	31. Re2—f2!	Kf6—e6
15. Df3+e4	Le6+a2	32. h2—h3	Rd7—c7 ⁽⁶⁾
16. Ra1+a2	Dd8—c7 ⁽³⁾	33. b2—b4	Rc7—d7? ⁽⁷⁾
17. K—	K—	34. Rf2—b2	abandonneert. ⁽⁸⁾

⁽¹⁾ Veel krachtiger ware de rochade geweest.⁽²⁾ Hetzelfde geldt hier (³ zwart speelt angstig.⁽⁴⁾ f7—f6 was de juiste zet.⁽⁵⁾ d5—c5 is veel sterker, maar zwart speelt zonder energie.⁽⁶⁾ g7—g5 was veel krachtiger.⁽⁷⁾ a5+b4 was de zet, waardoor de partij remis gebleven was.⁽⁸⁾ Dat abandonneeren is nog vroeg genoeg. Zwart behoeft eenvoudig a5+b4 te doen en de partij blijftremis, bv. 34 $\frac{f2-b2}{a5+b4}$, 35 $\frac{b2+b4}{d7-d6}$, 36 $\frac{c4-c5}{b6+c5}$,37 $\frac{b4+b7}{d6-a6}$, 38 $\frac{b7+g7}{e6-f6}$, 39 $\frac{g7-c7}{a6+a4}$, 40 $\frac{c7+c5}{a4-a2}$.

En we gelooven niet, dat wit het spel wint.

Twee Schaakstudies,

welwillend voor onzen kalender afgestaan door
den Heer C. E. A. DUPRÉ van *Rotterdam*.

Positie der stukken :

Wit. Ke2, Pf2, pionnen g4, h2.

Zwart. Kb3, pionnen a3, h7.

Wit begint en wint.

1. Pf2—d3 Kb3—c3
2. Pd3—c1 Kc3—c2
3. Pc1—a2 Kc2—b2
4. Ke2—d2* Kb2+a2
5. Kd2—c2 h7—h6* Zie bij A.
6. h2—h3* Ka2—a1 of 6. . . . . h6—h5
  7. g4—g5 Ka2—a1
  8. g5—g6 a3—a2
  9. g6—g7 h5—h4
  10. Kc2—b3 Ka1—b1
  11. g7—g8D en wint.
7. Kc2—b3 a3—a2 op 7. . . . . Ka1—b1 volgt:
  8. Kb3+a3 Kb1—c2
  9. h3—h4 Kc2—d3
  10. g4—g5 en wint.
8. Kb3—c2 h6—h5
9. h3—h4* h5+g4
10. h4—h5 g4—g3
11. h5—h6 g3—g2
12. h6—h7 g2—g1D
13. h7—h8D†.

A.

5. . . . . Ka2—a1 op 5. . . . . h7—h5; 6. g4—g5,
6. g4—g5* a3—a2 Zie bij B. enz.
7. g5—g6* h7+g6 bij 7. . . . . h7—h5
8. h2—h4 g6—g5 8. g6—g7 h5—h4
9. h4—h5 g5—g4 9. g7—g8D en wint.
10. h5—h6 g4—g3
11. h6—h7 g3—g2
12. h7—h8D†.

B.

6. . . . . Ka1—a2 op 6. . . . . h7—ad libitum.
 7. g5—g6 pion h speelt.
 8. g6—g7 " " "
 9. g7—g8D en wint.
7. h2—h4 Ka2—a1 op 7. . . . . h7—ad libitum
 wint wit op de bekende
 manier door dame te ha-
 len op g8 of wel
 8. g5+h6 Ka2—a1
 9. h6—h7 a3—a2
 10. h7—h8D†.
 of 9. . . . . Ka1—a2
 10. h4—h5 Ka2—a1
 11. h7—h8D en wint.
8. h4—h5 h7—h6 op 8. . . . . Ka1—a2; 9. g5—g6
 enz.
 op 8. . . . . a3—a2
 9. Kc2—c1 h7—h6
 10. Kc1—c2 en wint.
9. Kc2—c1 Ka1—a2 op 9. . . . . a3—a2; 10. Kc1—c2
 10. g5+h6 K ad libitum enz.
 11. h6—h7 a3—a2
 12. h7—h8D en wint.

Variant.

1. . . . . Kb3—c4 op 1. . . . . Kb3—c2; 2. g4—g5
 2. Pd3—c1 Kc4—d4 op 2. . . . . Kc4—c3 enz.
 3. Ke2—c3 en verder als
 in het hoofdspel.
 of 3. g4—g5 enz.
 Verkeerd zou zijn:
 3. h2—h4 wegens Kc3—c2
 4. Pc1—a2 Kc2—b2
 5. Ke2—d2 Kb2+a2
 6. Kd2—c2 h7—h5*
 en wit kan niet winnen.
 Bij 2. . . . . Kc4—c5 of d5
 3. Ke2—c3 onverschillig
 4. h2—h4 en wint.

3. Ke2—f3 Kd4—e5 op 3. . . . . Kd4—c3; 4. Kf3—e3
 enz
 of 3. . . . . Kd4—c4, c5 of d5
 4. g4—g5 enz.
4. h2—h4 Ke5—d5 of d4. Zie A.
5. g4—g5 Ke5 op 5. . . . . Kd4—c3
 6. h4—h5 Kc3—c2
 7. g5—g6 h7+g6
 8. h5—h6* en wint.

Wit kan ook spelen :
 6. Kf3—e3 enz.

6. Kf3—g4 Ke5—e6
 7. Kg4—h5 Ke6—f7
 8. Kh5—h6 Kf7—g8
 9. h4—h5 Kg8—h8
 10. g5—g6 en wint.

A.

4. . . . . Ke6—f6 of d6
 5. Kf3—e4 Ke6 of f6
 6. Ke4—d4 Kd6, e6 of f6
 7. Kd4—c3 Ke5
 8. c1—d3! Ke5—e4
 9. d3—f2! Ke4—f3
 10. Kc3—b3 Kf3—g3 of 10 . . . . . Kf3+f2
 11. g4—g5 Kf2—g3
 12. h4—h5 Kg3—g4
 13. g5—g6 en wint.
11. h4—h5 h7—h6
 12. g4—g5 en wint.

EINDPOSITIE

eener partij, gespeeld te St. Petersburg door
de H.H. SCHIFFERS (*Wit*) en
ASCHARINE (*Zwart.*)

Wit. Kh4, Lc5, pionnen a2, d4, e5.

Zwart. Ke6, Rd7.

Zwart speelt en maakt remis.

1..... Rd7—d5*

2. a2—a4

of 2. Lc5—d6 Rd5+d4.

3. Kh4—g5 Rd4+d6

4. e5+d6 Ke6+d6

Remis.

of 2. Kh4—g4 Rd5+e5

3. Kg4—f4 Re5+c5

4. d4+c5 Ke6—d5

Remis.

2. .... Rd5+e5

3. d4+e5 .....

bij 2. .... Rd5+c5 verliest zwart

of 3. a4—a5 Re5—e4!

(bij 3. .... e5+c5 verliest zwart.)

4. h4—g5 Re4+d4

5. Lc5+d4 Ke6—d6

6. a5—a6 Kd6—c7

7. Ld4—e5! Kc7—b6

Remis.

(op 7. .... Kc7—c8 verliest zwart.)

3. .... Ke6+e5

4. a4—a5 Ke5—d5

5. a5—a6 Kd5—c6

6. a6—a7 Kc6—b7

Remis.

of 6. Lc5—a7 Kc6—b5

Remis.

MASMAN.

TRESLING.

*Wit.**Zwart.*

FRANSCHÉ OPENING.

1. e2—e4	e7—e6	22. g2—g4	g6—g5
2. d2—d4	d7—d5	23. Pc2—g3	Pa6—c7
3. Pb1—c3	Pg8—f6	24. Ra1—e1	Pc7—e8
4. Lc1—g5	Lf8—e7	25. Dh3—h6	Dd6—e7
5. Lg5+f6	Le7+f6	26. Pg3—h5	Pe8—g7
6. e4—e5	Lf6—e7	27. Ph5—g3	Ld8—c7
7. Lf1—b5!	c7—c6	28. Re1—e3	Lc7+g3
8. Lb5—a4	a7—a5	29. Re3+g3	Pg7—e8
9. Pg1—e2? ⁽¹⁾	b7—b5	30. Rf1—e1	Pc8—d6
10. La4—b3	a5—a4	31. Re1—e2	Pd6—e4 ⁽⁵⁾
11. Lb3+d5	e6+d5 ⁽²⁾	32. Rg3—g2	Ra7—c7
12. K—	K— ⁽³⁾	33. h2—h4 ⁽⁶⁾	c6—c5
13. f2—f4*	Lc8—g4	34. h4+g5	f6+g5
14. Dd1—d3	Lg4+e2	35. Rg2—g1 ⁽⁷⁾	c5+d4
15. Pc3+e2	Dd8—d7	36. c3+d4	Rf8—c8
16. f4—f5*	Pb8—a6?	37. Re2+e4 ⁽⁸⁾	d5+e4
17. a2—a3?	f7—f6	38. f5—f6	De7+e6
18. e5—e6	Dd7—d6	39. Dh6—g5!	Kg8—h8
19. c2—c3 ⁽⁴⁾	Le7—d8	40. Dg5—h6	e4—e3
20. Kg1—h1	Ra8—a7	41. Dh6—f4	De6—d5!
21. Dd3—h3	g7—g6	42. Kh1—h2	Rc7—c2!

en wit abandonneert, wel iets te laat.

1) beter: a2—a3.

2) beter: cd5⁰.

3) beter: f7—f6; zwart's spel wordt te gedrongen.

4) beter: Rf1—f4—h4 om vervolgens de dame op de h-lijn te plaatsen, om dan, gesteund door 't paard, den koning aan te vallen.

5) Na dezen zet is het spel van wit reddeloos.

6) Nog eene laatste poging om een beslissenden aanval te krijgen.

7) Misschien beter: dc5⁰.

8) Een drenkeling houdt zich aan een stroohalm vast.

TRESLING.

Wit.

J. L. MULDER.

Zwart.

EVANS GAMBIET.

1. e2—e4	e7—e5	14. Dd1—a4	c7—c6
2. Pg1—f3	Pb8—c6	15. d5+c6	Pa5+c6
3. Lf1—c4	Lf8—c5	16. Pb1—c3	a7—a6
4. b2—b4	Lc5+b4	17. Da4—b3	b7—b5? ⁽¹⁾
5. c2—c3	Lb4—c5	18. Lc4+g8	Pc6—d4
6. K—	f7—f6	19. Db3—f7!	Ke8—d7
7. d2—d4	e5+d4	20. Ra1—d1	Dd8+g8
8. c3+d4	Lc5—e7	21. Rd1+d4!	Kd7—c8
9. e4—e5	d7—d6	22. Df7+e7	e5+d4
10. Rf1—e1	d6+e5	23. Re1—e6	Dg8—d8
11. Lc1—b2	Lc8—g4	24. De7—c5!	Dd8—c7
12. d4—d5	Lg4+f3	25. Ke6—c6	Zw. abandonneert.
13. g2+f3	Pc6—a5		

⁽¹⁾ Beter : Pc6—a5.

G. BOURICIUS.

Wit.

HAAKMA TRESLING.

Zwart.

1. e2—e4	e7—e5	14. De3—e2	Kc8—b7
2. d2—d4	e5+d4	15. De2—c2	Pg8—e7
3. Dd1+d4	Pb8—c6	16. Pb1—d2	Pe7—d5*
4. Dd4—e3 ⁽¹⁾	b7—b6 ⁽²⁾	17. e4+d5	Rh8—e8!
5. c2—c3	Lf8—c5	18. Pg1—e2	Re8+e2!
6. De3—d2	a7—a5	19. Ke1+e2	Rd3+c3!
7. Lf1—b5	Dd8—h4	20. Ke2—d1	Rc3+c2
8. Lb5+c6	d7+c6	21. Rd1+c2	c6+d5
9. Dd2—e2	Lc8—a6	22. Rh1—e1	Df6+f2
10. g2—g3	Dh4—f6	23. Ra1—d1	La6—e2
11. De2—f3	K—c8	24. Rd1—c1	Df2—f5!
12. Lc1—e3	Lc5+e3	25. Kc2—c3	Df5—d3†
13. Df3+e3	Rd8—d3		

⁽¹⁾ Dd1 of a4 is beter.⁽²⁾ Te veel op een miszet gerekend.

L. BENIMA.

D. OUWERSLOOT.

*Wit.**Zwart.*

13 Februari 1878.

1. e2—c4	e7—e5	21. Lf4+h6	Re8—e2
2. f2—f4	e5+f4	22. g2—g3	Dg4—h5 ⁽⁵⁾
3. Lf1—c4	g7—g5	23. h2—h4	Pf6—e4 ⁽⁶⁾
4. Pb1—c3	Pg8—f6	24. Lh6+g7	Kg8+g7
5. Pg1—f3	h7—h6	25. Lc2—d1*	Re2—d2
6. K—	Lf8—g7	26. Dd3+d2	Pe4+d2
7. e4—e5	Pf6—h7	27. Ld1+h5	Pd2+f1
8. d2—d4	K—	28. Ra1+f1	f7—f6
9. Pc3—e4	d7—d5	29. Rf1—e1	Ra8—g8
10. e5+d5 op d6	c7+d6	30. Re1—c8	Rg8+c8
11. Pe4—f2	d6—d5 ⁽¹⁾	31. Lh5+e8	Pc6—a5
12. Lc4—d3*	Pb8—c6	32. b2—b3	Kg7—f8
13. c2—c3	Ph7—f6	33. Le8—b5	Pa5—c6
14. Ld3—c2?	Dd8—d6	34. Lh5—f3	Pc6—e7
15. Pf2—d3	Lc8—f5	35. Kg1—f2	Kf8—g7
16. Pf3—e5	Lf5+d3 ⁽²⁾	36. g3—g4	b7—b6
17. Pe5+d3	Rf8—e8 ⁽³⁾	37. Kf2—g3	a7—a5
18. Pd3+f4	g5+f4	38. a2—a4	Kg7—g6
19. Lc1+f4	Dd6—e6	39. Kg3—f4	Kg6—g7
20. Dd1—d3	De6—g4 ⁽⁴⁾	40. h4—h5	zw. abandonneert.

(1) Beter: Lc8—e6.

(2) Beter: Pf6—e4.

(3) Zie 2.

(4) Jammer, dat 't spel van zwart nu zoo zwak wordt; nog altijd was Pf6—e4 sterk; zw. begeeft zich roekeloos in groot gevaar.

(5) Lg7+h6; 23. Rf1+f6, Lh6—e3!; 24. Kg1—h1, Dg4—e4 en zwart staat beter.

(6) Deze zet moest reeds 7 zetten eerder geschied zijn.

Met een gevoel van piëteit plaatsen wij deze partij, de laatste, die ons medelid *Ouwersloot* op de schaak-

klub „V. d. Linde” speelde. 't Is alsof de ziekte, die hem langzaam ondermijnde, reeds in zijn spel doorstraalt; een sterk begin, eene geniale verdediging, doch de kracht ontbreekt om den vijand den laatsten stoot toetebrenge; de degen ontzinkt machteloos aan de verslachte hand, en daar, waar, ware 't lichaam gezond, de overwinning zeker was, moet de hooggeachte overledene nu abandonneeren.

De Heer *D. Ouwersloot*, conrector aan het gymnasium te Winschoten was én in zijne betrekking én in zijn dagelijksch leven een uitstekend man. De schaakklub leed door zijn overlijden een groot verlies; ook daar had hij zich weten bemind te maken door zijne vriendelijkheid en voorkomendheid. Bereid ieder te helpen, waar het mogelijk was, was hij strikt rechtvaardig en wars van alle onbillijkheid. Ervaren en wetenschappelijk schaker als hij zich altijd op de schaakklub toonde, bracht hij ook in de verschillende tegen Leeuwarden en Koopenhagen gespeelde correspondentiepartijen als lid der commissie een niet gering deel bij tot het daarin behaalde succes. Zijn heengaan, 14 December 1878, laat eene groote leegte na. *R. I. P.*

TRESLING.

DIKEMA.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e6	18. Dd1—d5!	Pd6—f7
2. d2—d4	d7—d5	19. Dd5+d8	Pf7+d8
3. Pb1—c3	Lf8—b4	20. Le4—d5!	Kg8—h8
4. Lf1—d3	Pb8—c6	21. Ra1—e1	g6+h5
5. Pg1—e2	Pg8—f6	22. Re1+e5	h5+g4
6. e4+d5	Pf6+d5	23. Re5—g5	c7—c6
7. K—	K—	24. Ld5—b3	Pd8—f7
8. Lc1—f4	Pd5+f4	25. Lb3+f7	Rf8+f7
9. Pe2+f4	Pc6+d4	26. Rg5+g3	Ra8—g8
10. Pc3—e4	e6—e5	27. Rg3+g8!	Kh8+g8
11. Pf4—h5	f7—f5	28. f2—f3	Kg8—g7
12. Pe4—g3	f5—f4	29. Rf1—e1	Kg7—g6
13. Pg3—e4	Lc8—f5	30. Kg1—f2	Kg6—f6
Lb4—a5 was beter ge-		31. Re1—e2	Rf7—e7
weest voor zwart.		32. Re2—e4	Re7+e4
14. c2—c3	Lf5+e4	33. f3+e4	Kf6—e5
15. Ld3+e4	Pd4—f5	34. Kf2—f3	h7—h5
16. c3+b4	g7—g6	35. h2—h4	b7—b6
17. g2—g4	Pf5—d6	36. a2—a3	c6—c5

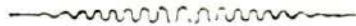
Zwart heeft ter nauwernood dezen zet gespeeld of hij ziet dat zijn spel, 't welk anders minstens remis was geworden, reddeloos verloren is en daar ook bij het schaken *overspel* bij de wet verboden is, (Hist. Schaakrecht) abandonneert hij zonder talmen.

Immers: 37. b5 c4 (de eenige zet)
38. a4 en zw. verliest.

Had hij daarentegen 36 . . . . . a7—a6 gespeeld, dan ware 't spel zeker remis gebleven, zoo 't niet door hem gewonnen ware.

B.v. 37. a4 a5.
38. b3 ab4^o
39. a5 ba5^o en zwart wint.

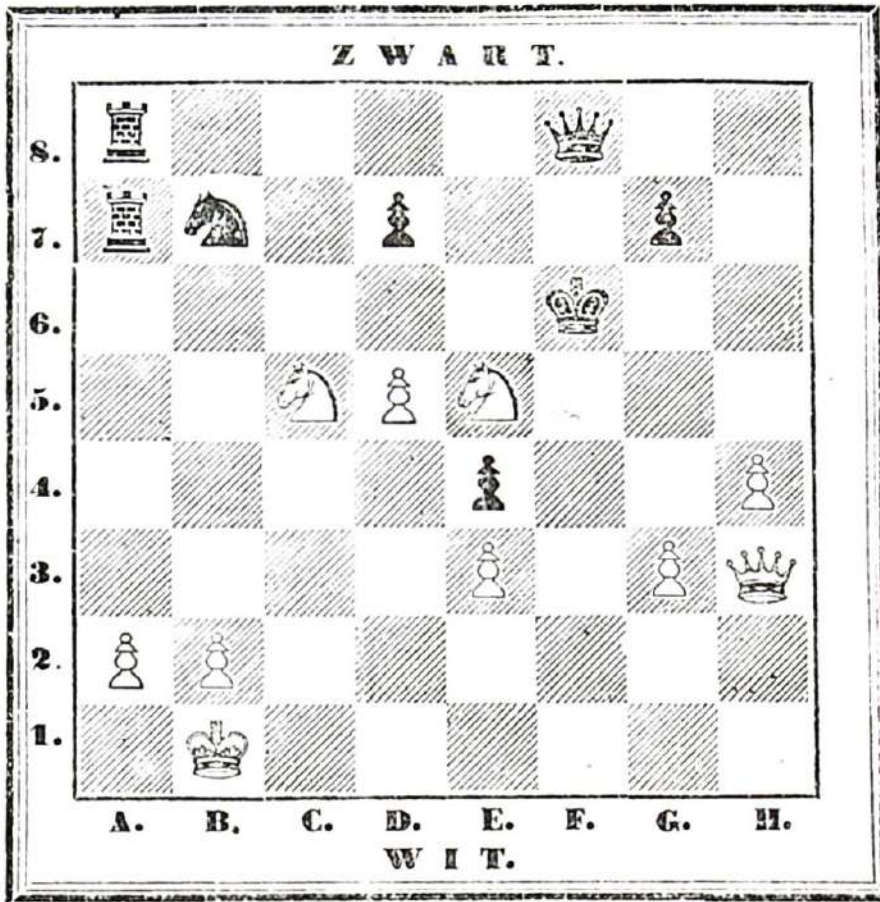
37. a4 a5
 b5 cb5^o
 b3 b4 en wit verliest e4 en 't spel.
37. a4 a5
 38. ba5^o ba5^o
 39. b3 b4 en wit verliest.
- of 39. b4 ab4^o
 40. a5 b3
 41. a6 b2
 42. a7 b1D
 43. a8D en zwart heeft zeker remis,
 zoo al geen winst.
37. b3 c5
 38. bc5^o bc5^o
 39. a4 a5 en zwart wint.
- of 39 b4 c4 en zwart wint.

We willen u bekend maken met een schaakgeheim en wel met 't grootste, 't welk we kennen. Weinigen zijn waard het te vernemen, taflooze spelers zullen in plaats van dankbaar dezen raad aantemen, verwaand antwoorden: „Dat heb ik altijd gedaan wanneer ik niet wist, hoe te moeten spelen.”

Let op, schaakbroeder! gij namelijk, die speelt uit liefde tot het edele schaakspel, gij, die u aan het bord zet met het doel om uw vernuft te scherpen, uw denk- en combinatievermogen meer te ontwikkelen, uw geest te volmaken. Zie, voor ge een zet speelt die u goed schijnt, uw geheel spel over of ge nog niet een beteren zet kunt spelen; vraag bij ieder stuk: Hoe zou het gaan, wanneer ik met dit stuk speelde? Op die wijze en op die wijze alleen zal uw spel heerlijk, schitterend, origineel zijn.

Als voorbeeld dit eindspel :

Wit speelt. Duizende schaakschouwers zouden dadelijk met het paard c5 boer d7 nemen, den zwarten koning naar beneden drijven en na talloze zetten mat announceeren. Slechts een schaakspeler gewoon om overal zijne rondvorschende oogen heen te wenden, offert de dame h3—f5 op, neemt met paard c5 den boer op d7 en zet met boer g3—g4 mat, of, als zwart het offer niet aanneemt, evenzoo in 3 zetten met de dame.

Welk een voortreffelijke leer wij u hier mededeelen, kunt ge daaruit opmaken, dat ieder Zondagsschaker, ieder gek in staat is, dezen heerlijken zet te vinden, wanneer er nl. boven het eindspel staat: „in 3 zetten mat,” en hij na vele nuttelooze pogingen ten slotte gedwongen wordt, met opoffe-

ring der zeer gewaardeerde dame, eene laatste poging te wagen. Deel dit geheim niet iedereen mede, niet alleen niet den gek, die, als hij dergelijk schaakprobleem heeft opgelost, dadelijk voor den spiegel gaat staan, om den uitstekenden schaakspeler, dien hij denkt te zijn, eens van aangezicht tot aangezicht te zien, maar ook niet den bescheidenen waardigen man, die geen originaliteit bezit. Deze immers zou, als hij den raad ter harte nam om de sterkte van ieder stuk te beproeven, weldra, door vermoeyenis overmand, daarvan afzien en des te vaker overwonnen worden.

Wit.

S. A. SØRENSEN.

1.	e2—e4	e7—e5
2.	Pg1—f3	Pb8—c6
3.	Lf1—c4	Pg8—f6
4.	d2—d4	e5+d4
5.	Pf3—g5	d7—d5
6.	e4+d5	Dd8—e7
7.	Ke1—f1	Pc6—a5
8.	Dd1+d4	h7—h6
9.	Pb1—c3	Pa5+c4

Zwart.

G. NIELSEN.

10.	Dd4+c4	h6+g5
11.	Lc1+g5	De7—d7
12.	Ra1—e1	Lf8—e7
13.	Pc3—b5	c7—c6
14.	Lg5+f6	g7+f6
15.	d5—d6	c6+b5
16.	Dc4—d4	Ke8—f8
17.	Re1—e7	Dd7—f5
18.	Re7—c4	Lc8—e6

Philidors verdediging van het PAARDSPEL.

L. BENIMA.

T. HAAKMA TRESLING.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4 e7—e5 2. Pg1—f3 d7—d6 3. d2—d4 f7—f5 4. d4+e5 f5+e4 5. Pf3—g5 d6—d5 6. h2—h4 Pg8—h6 7. f2—f3 e4+f3 8. Dd1+f3 Lc8—g4 9. Df3—g3 Lf8—c5 10. Pg5+h7 Dd8—d7 11. Lc1+h6 Rh8+h7 12. Lh6—g5 Rh7—h8 13. Pb1—d2 K—	14. Pd2—f3 Pb8—c6 15. c2—c3 Ra8—e8 16. K—c1 Lg4+f3 17. g2+f3 Pc6+e5 18. f3—f4 Pe5—g6 19. Rdi—d3 Lc5—d6 20. Lf1—h3 Dd7—f7! 21. Rh1—f1 Pg6+f4! 22. Lg5+f4 Ld6+f4 23. Rf1+f4 Df7+f4 24. Dg3+f4 Rf8+f4 25. Rd3+d5 Rf4+h4 25. Lh3—d7 Re8—e2

Wit abandonneert.

Beide spelers zagen over 't hoofd, dat de rochade (zet 13) niet mocht geschieden.

Ds. J. DE RAADT OFFERHAUS. T. HAAKMA TRESLING.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4 c7—c5 2. Lf1—c4 Pb8—c6 3. Pg1—f3 e7—e6 4. Pb1—c3 Pg8—f6 5. d2—d3 d7—d5 6. e4+d5 e6+d5 7. Lc4—b3 Lf8—e7 8. K— K— 9. Lc1—f4 Lc8—g4 10. Pc3—b5 a7—a6	11. Pb5—a3 Pc6—d4 12. c2—c3 Pd4+f3 13. g2+f3 Lg4—h3 14. Rf1—e1 Ra8—c8 15. Pa3—c2 Le7—d6 16. Lf4+d6 Dd8+d6 17. Pc2—e3 Dd6—e5 18. Pe3+d5 en zwart annonceert mat in twee zetten.

Op de algemeene vergadering 23 Oct. 1879, namen eenige leden van het Bond het besluit, om een onderlingen schaakwedstrijd per correspondentie te voeren.

Het zijn de HH. : *W. N. C. Swaving*, Appingedam; *Dr. U. P. Okken*, Solwerd; *M. Dekema*, Winschoten; *A. H. Becker* en *W. H. M. Meijer*, Groningen; *Ds. J. de Raadt Offerhaus*, Ulrum; *W. F. van Nouhuys*, Zuidhorn; *Ds. C. P. de Groot*, Veendam.

Uit de voor dien wedstrijd bepaalde artikelen stippen wij een paar aan :

Alle partijen die men moet spelen, zullen tegelijkertijd worden gespeeld.

(Ieder medespeler heeft in dit geval alzoo zeven partijen te gelijk te spelen.)

Deze wedstrijd wordt hoofdzakelijk gehouden om de lust voor 't schaken te vermeerderen en om voor den kalender inderdaad goede partijen te krijgen.

De strijd wordt op 't oogenblik met vuur gevoerd.

Het voorbeeld vinde navolging.

**Analyse van de eindpositie der tusschen
Kopenhagen en Winschoten gespeelde partij.**

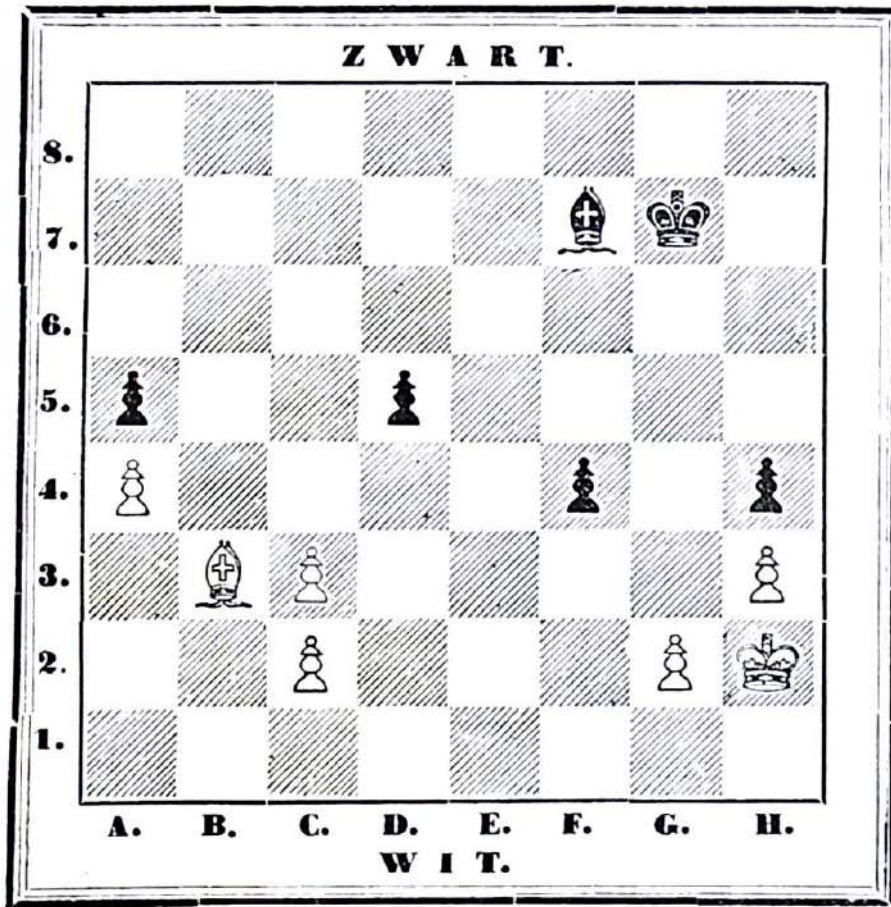
(Zie bladz. 25.)

In de *Nordisk Skaktidende* van Sept. 78 wordt deze partij besproken door den redacteur *Sørensen*, die, nadat Winschoten bij zet 35 't aangeboden remis heeft aangenomen, aldus zich uitlaat: „Hvids Stilling er imidlertid meget Kritisk, og vi henstille til vore Laeseres Skarpsindighed at afijjöne, om sort ikke kunde forcere Spillet, f Ex. ved følgende manövre.”

35.	Kf1—e2	Db6—g1
36.	Ke2—f3	Dg1—f1!
37.	Kf3—g3	g6—g5
38.	Dc8—c7	h5—h4!
39.	Kg3—h2	Df1—f4!
40.	Dc7+f4	g5+f4 enz.

Deze voortzetting had Winschoten reeds in de *Prov. Gron. Cour.* bij de aanneming van het remis gepubliceerd met de opmerking, dat zwart hieruit geen winst voor zich kon berekenen.

De stand der stukken is na zet 40 van zwart aldus:

Wit kan zijn spel op twee wijzen vervolgen :

- 1e. Door den koning naar g1 te spelen.
- 2e. Door c3—c4.

De eerste manier heeft ten doel om de oppositie tegen den zw. koning te beproeven, om dezen te beletten in het witte spel te dringen, in welk geval veld e3 de twistappel zou zijn. Immers als de zw. koning dit punt ongehinderd kan bezetten, verliest wit het spel.

De tweede manier dient om met opoffering van een pion den witten looper weer in 't spel te brengen en zoo de partij remis te houden.

Wij zullen zien, dat wit in beide gevallen verliest en dat de oorzaak daarvan schuilt :

a. in de onmogelijkheid voor den witten koning om ten gevolge van zijn ongelukkige en te ver afgelegene plaats snel genoeg naar zijn damzijde te kunnen komen.

b. in de werkeloosheid, waartoe de witte looper gedoemd is.

c. in den goeden stand der zwarte pionnen.

Om de eerste wijze van spelen tegen te gaan, moet zwart eenige tempi winnen, den witten koning van f3 verwijderen, zijn looper plaatsen op c6 om gelijktijdig de punten a4 en (na d5 opgeschoven te hebben) g2 te bedreigen.

Om de tweede manier te doen mislukken, heeft zwart slechts pion c4 te nemen, waardoor hij een tempo wint, wijl Lb3 dan zich moet plaatsen op a2, waarop de zwarte looper zich op de lijn e8—a4 plaatst, pion c4 opoffert. pion a4 verovert en onherroepelijk a5 tot dam maakt en 't spel wint.

I.

1.	$\frac{Kh2-g1}{Kg7-f6}$,	2.	$\frac{Kg1-f2}{Kf6-e5}$,	3.	$\frac{Kf2-f3}{Lf7-e6}$,
4.	$\frac{Kf3-e2}{Ke5-e4}$,	5.	$\frac{Ke2-f2}{Le6-d7}$,	6.	$\frac{Kf2-e2}{Ld7-c6}$,
7.	$\frac{Ke2-f2}{d5-d4}$,	8.	$\frac{c3+d4}{Ke4+d4}$,	9.	$\frac{Lb3-e6}{Kd4-c3}$, (a
10.	$\frac{Le6-b3}{Kc3-b4}$,	11.	$\frac{Kf2-f1}{Lc6+a4}$,	12.	$\frac{Lb3+a4}{Kb4+a4}$,
13.	$\frac{Kf1-e2}{Ka4-a3}$,	14.	$\frac{c2-c4}{Ka3-b4}$,	15.	$\frac{Ke2-d3}{a5-a4}$ en

wint.

(a. Op Lc6+a4 speelt wit Kf2—f3 en de partij wordt remis.

Er kunnen bij deze wijze van spelen verschillende varianten voorkomen, doch bij wederzijdsch goed spel verliest wit steeds.

II.

1.	$\frac{c3--c4}{d5+c4}$,	2.	$\frac{Lb3--a2}{Lf7--e8(a)}$,	3.	$\frac{La2+c4}{Le8+a4}$,
4.	$\frac{Lc4--d3}{La4--c6}$,	5.	$\frac{Kh2--g1}{a5--a4}$,	6.	$\frac{Ld3--c4(b)}{Lc6--c4}$,
7.	$\frac{c2--c3}{Le4--c2}$,	8.	$\frac{Lc4--b5}{a4--a3}$,	9.	$\frac{Lb5--c4}{Lc2--b1}$,
10.	$\frac{Kg1--f2}{Kg7--f6}$,	11.	$\frac{Kf2--f3}{Kf6--f5}$,	12.	$\frac{Kf3--c2}{a3--a2}$,
13.	$\frac{Lc4+a2}{Lb1+a2}$,	14.	$\frac{Ke2--d3}{La2--d5}$ en wint.		

(a. Dezen zet, die aan de zwarte partij de winst verzekert, zag zij bij het aangeboden remis over 't hoofd.

- (b. Op 6. $\frac{Kg1--f2}{Lc6--d5}$, 7. $\frac{c2--c4}{a4--a3}$ en wint.

Bij deze speelwijze vervalt men ook in tal van varianten, evenwel altijd met winst voor zwart.

III.

1.	$\frac{Kh2--g1}{Kg7--g6}$,	2.	$\frac{Kg1--f2}{Kg6--f5}$,	3.	$\frac{Kf2--f3}{Lf7--e6}$,
4.	$\frac{Lb3--a2}{Kf5--e5}$,	5.	$\frac{La2--b3}{Le6--d7}$,	6.	$\frac{Kf3--f2}{Ke5--c4}$,
7.	$\frac{Kf2--e2}{Ld7--c6}$,	8.	$\frac{Ke2--f2}{d5--d4}$,	9.	$\frac{c3--c4}{d4--d3}$,
10.	$\frac{c2+d3(a)}{Ke4+d3}$,	11.	$\frac{Kf2--f1}{Kd3--c3}$,	12.	$\frac{Lb3--d1}{Kc3+c4}$,
13.	$\frac{Kf1--f2}{Kc4--b4}$,	14.	$\frac{Ld1--c2}{Lc6+a4}$,	15.	$\frac{Lc2--e4}{La4--d1}$,
16.	$\frac{Kf2--e1}{Ld1--h5(b)}$,	17.	$\frac{Ke1--d2}{Kb4--b3}$,	18.	$\frac{Kd2--c1}{Kb3--a2}$,
19.	$\frac{Le4--d5 !}{Ka2--a1}$ remis.				

- a.) 10. $\frac{c2-c3}{d3-d2}$, 11. $\frac{Kf2-e2}{Ke4-e5}$, 12. $\frac{Ke2-f2}{Ke5-d6}$,
 13. $\frac{Lb3-d1}{Kd6-c5}$, 14. $\frac{Ld1-b3}{Lc6-c4}$ en wint.
 (b. 16. $\frac{Kf2-e1}{Ld1-b3}$, 17. $\frac{Le4-b1}{a5-a4}$,
 18. $\frac{Ke1-f2}{Lb3-d5}$ en wint.

IV.

1. $\frac{Kh2-g1}{Lf7-e6}$, 2. $\frac{Kg1-f2}{Kg-f6}$, 3. $\frac{Kf2-e2}{Kf6-e5}$,
 4. $\frac{Ke2-f3}{Ke5-f5}$, 5. $\frac{Kf3-e2}{Kf5-c4}$, 6. $\frac{Ke2-f2}{Le6-d7}$,
 7. $\frac{Kf2-e2}{Ld7-c6}$, 8. $\frac{Ke2-f2}{d5-d4}$, 9. $\frac{c3-c4}{d4-d3}$,
 10. $\frac{c2+d3}{Ke4+d3}$, 11. $\frac{Lb3-a2}{Kd3-c3}$, 12. $\frac{La2-b1}{Kc3+c4}$,
 13. $\frac{Lb1-c2}{Kc4-b4}$, 14. $\frac{Lc2-d1}{Lc1+a1}$ en zwart wint, wijl

de loopers van dezelfde kleur zijn, en daardoor zwart in staat is, wit veld b5, daarna c4 te bezetten en pion a5 vrijen doortocht te verschaffen.

Jammer, dat zwart te laat, men mag zeggen, door de tegenpartij er op opmerkzaam gemaakt, een gewonnen spel als remis aannam.

De „rakkers van den Sont,” gelijk dr. *V. d. Linde* de leden der klub te Koopenhagen noemt, zullen wel vroolijk gelachen hebben.

Dr. T. H. T.

(In aansluiting aan bladz. 6.)

En het volgende jaar is gekomen en al weer voorbij. De schrijver van het jaarverslag over 1878 heeft zich na dien tijd voor ons Bond als schaker teruggetrokken. Wij betreuren het, wjl er zoo weinig geniale schakers zijn in een Bond, zoo klein van tal als het onze. Doch we willen hopen, dat ook hem in een volgend jaar nieuwe schaaklust moge bezielen, om die bezieling over te brengen op de leden van onzen kring. Laat ons in 'tkort het vermeldingswaardige aanstippen.

In Mei 1879 trad Dr. *T. Haakma Tresling* af als bestuurslid en werd vervangen door Ds. *J. van Konijnenburg*. Als leden van de Redactie werden gekozen: Ds. *J. de Raadt Offerhaus*, *W. F. van Nouhuys* en Dr. *T. Haakma Tresling*, terwijl 't Bestuur daaraan uit zijn midden toevoegde de H.H.: *J. G. Meijer* en *M. Dikema*. De schaakdag zelf, leverde wat de opkomst betreft, geen verblijdende uitkomsten op. Op den schaakwedstrijd, 20 Augustus te Zuidbroek gehouden werden de prijzen behaald door de H.H. *L. Benima*, Ds. *C. P. de Groot*, Dr. *U. P. Okken*, *M. Dikema* en *W. F. M. Meijer*. De prijzen konden den winners niet dadclijk ter hand worden gesteld, wjl 's Bonds penningmeester door overmatige drukte verhinderd, verzuimd had de contributie te innen en dus niet in staat was opening te doen over het voor de prijzen beschikbaar kasgeld.

In de herfstvergadering werd, daar op herhaald aanschrijven de penningmeester nog steeds door beroepsbezigheden scheen verhinderd te zijn rekening en verantwoording af te leggen (waarvoor deze vergadering juist bestemd was) en daar ZEd. ook niet op schriftelijk verzoek ter vergadering verscheen noch zijne boeken zond, gemelde functionaris met algemeen goedvinden der aanwezige leden ontslagen als bestuurslid en in zijne plaats gekozen de Heer *W. F. M. Meijer*, die, al dadclijk door zijne mede-

bestuursleden tot penningmeester benoemd, zijne krachten zal wijden aan het regelen en in orde brengen van den finantiëelen chaos.

Ons rest nog te melden, dat een onzer beste schakers op 't punt staat ons te verlaten en wel het bestuurslid Ds. *C. P. de Groot* uit Veendam, die naar het zuiden van ons landje denkt te trekken, waar hem misschien een mildere zon zal beschijnen, maar waar hij niet zoovele hem genegene schaakbroeders zal ontmoeten.

Schakers! Wat wij u in dit boekje aanbieden, worde met belangstelling en zachtmoedige kritiek opgenomen. Was de gedachte van het Nederlandsch Bond, om onder leiding van den Heer Ds. *H. Uden Masman* een schaaktijdschrift op te richten, verwezenlijkt, ons boekje zou als zoodanig een hors d'oeuvre zijn, of misschien als aanhangsel van dat tijdschrift kunnen dienen.

Dat tijdschrift is evenwel nog voor zijne geboorte overleden; men neme dus dit boekje voor 't eenige schaakproduct in Nederland en beoordeel het als zoodanig welwillend.

De Heer *Dupré* uit Rotterdam, de lang en met roem bekende schaker, die ten vorige jare den eersten prijs op den wedstrijd van het Ned. Bond behaalde, verheugde ons met twee keurige opgaven, die zijn schaakvernuft alle eer aandoen.

Ons bond groeie en bloeie door toeneming van leden, door degelijkheid van spelvoering.

Tr.

